

Istraživanje: Zastupljenost žena na značajnim društvenim položajima u Srbiji

Predmet istraživanja

Zastupljenost žena u Srbiji govori nam da su vekovima u nazad žene bile te koje su se brinule o domaćinstvu, deci i porodici, a da su muškarci odlazili na posao i zarađivali novac potreban za život cele porodice. Žene su imale minimalna prava i nisu odlučivale ni o kakvim pitanjima, muškarci su vodili glavnu reč, a žena je bila ta koja sluša i radi kako joj se kaže. Kako uvek nije bila dovoljna plata koju zaradi muškarac u porodici ili ih u njoj nije bilo, žene polako počinju da se zapošljavaju. Od samog početka radile su na nižim pozicijama, koje su samim tim bile manje plaćene. Žene polako počinju da se bore za svoja prava i dobijaju bolja radna mesta, kao i više funkcije, a u pojedinim državama i pravo glasa. Međutim, da li mi zapravo i dalje živimo u vremenu predrasuda i vodimo se stereotipom o razlici polova kao i o mogućnostima i vrednostima žene?

Žene nedovoljno učestvuju u javnom i političkom životu, što se naročito odnosi na žene iz osetljivih društvenih grupa. Iako Zakon o radu uređuje položaj i prava zaposlenih žena, slučajevi diskriminacije žena u ovoj oblasti još uvek postoje. Najmanje je dva puta više muškaraca poslodavaca nego žena. Osim u sektoru finansija žene čine većinu zaposlenih u najslabijim plaćenim delatnostima. Žene se najčešće susreću sa diskriminacijom pri zapošljavanju, a u naročito nepovoljnom položaju su majke sa decom i žene starije od 40 godina. Dešavalo se da i žene koje ostanu trudne izgube posao jer poslodavci ne žele da im plaćaju dane koje neće raditi zbog trudnoće, a i kasnije zbog deteta.

Zakon o zabrani diskriminacije u članu 32. govori o ravnomernoj zastupljenosti polova i ističe da ovlašćeni predlagač predlaže najmanje 30% predstavnika manje zastupljenog pola prilikom imenovanja članova upravnih i nadzornih organa u javnim službama. U velikoj meri prisutna je diskriminacija žena

u medijima u pogledu njihovog položaja u medijskim kućama i u pogledu uloga žena koji promovišu medijski sadržaj.

Nažalost, još uvek postoje oni koji misle da žene nisu dorasle visokim pozicijama i da one ne treba da odlučuju o važnim pitanjima. Kada bi vlast i ljude na visokim pozicijama u potpunosti činili samo muškarci, žene i njihova prava bi sigurno bila zapostavljena. U slučaju, kada bi se na svim pozicijama nalazio podjednak broj muškaraca i žena, moglo bi da se vodi računa o položaju i pravima oba pola, gde bi jednakost bila potpuna.

Ovim istraživanjem želimo da podignemo svest o problemu koji se tiče zastupljenosti žena u Republici Srbiji i ravnopravnosti sa muškarcima. Smatramo važnim doprinosom teoriji dobijanje podataka koji se odnose na Srbiju, pretpostavljajući da rodna nejednakost, doprinosi manju zastupljenost žena u Srbiji.

Ciljevi istraživanja

Zastupljenost žena na značajnim društvenim položajima u Srbiji je i dalje tema o kojoj se malo zna i još manje govori. Rodna ravnopravnost je u senci, a povremena istraživanja sprovedena na ovu temu nedovoljna su da bi se o njoj upotpunilo znanje i probudila svest građana o važnosti ovog pitanja. Još u decembru 2009. godine donet je Zakon o ravnopravnosti polova. Tim zakonom je, između ostalog, regulisana diskriminacija na osnovu roda i pola, kao i jednak tretman i mogućnosti prilikom ostvarivanja prava iz radnog odnosa. Međutim, da li je zapravo tako? Da li žene u Srbiji uživaju isti status kao muškarci? Da li zaista imaju jednaka prava na rad, zapošljavanje i pozicije moći u društvu. Cilj našeg istraživanja je da odgovorimo na pitanja da li je rodna ravnopravnost, kada je u pitanju status moći, u Srbiji ostvarena i u kojoj meri, da li naše društvo smatra da su žene u poziciji da budu ravnopravni akteri pri zapošljavanju i ostvarivanju poslovnih uspeha. Takođe, da li pol, godine, mesto zaposlenja i stepen obrazovanosti utiču na pitanja da li je rodna ravnopravnost, kada je u pitanju status moći, u Srbiji ostvarena i u kojoj meri, da li naše društvo smatra da su žene u poziciji da budu ravnopravni akteri pri zapošljavanju i ostvarivanju poslovnih uspeha.

Metodologija istraživanja

Za prikupljanje podataka koristili smo Google online anketu kao tehniku ispitivanja. Putem upitnika došli smo do korisnih podataka o ponašanjima, mišljenjima, stavovima i osećanjima građana po pitanju zastupljenosti žena na visokim pozicijama u Republici Srbiji. Unapred smo pripremili anketu koju su pretežno sačinjavala pitanja zatvorenog, ali i otvorenog i mešovitog tipa.

Anketa je sprovedena na nivou cele Srbije u periodu od 6. aprila do 18. aprila 2020. godine. Nakon sprovedene ankete, obrada podataka urađena je u SPSS programu (Statistical Package for the Social Sciences).

Opis uzorka

Prema istraživanjima koje smo sprovedeli nad 710 osoba na temu Zastupljenost žena na značajnim društvenim položajima u Republici Srbiji, odaziv ženske populacije bio je dvostruko veći (68.3%) od ispitanika suprotnog pola (31.7%).

Ako se uzme u obzir bračno stanje ispitanika, svakako je najveći broj onih lica koji nisu u braku (70.3%). Odmah zatim su građani koji se nalaze u bračnoj zajednici, ali njihov procenat je drastično manji (17.9%). Ono što je zanimljivo je da određeni broj ispitanika živi u vanbračnoj zajednici (6.5%), dok je broj razvedenih nešto manji (3.8%). Među našim ispitanicima koji su odgovarali na pitanja, postoji i minimalni procenat udovaca ili udovica (1.5%).

Što se tiče sredine iz kojih ispitanici dolaze, veći deo njih pripada urbanom stanovništvu (66.5%), dok je znatno manji broj pripadnik ruralne sredine (33.5%).

Kada se posmatra radni odnos ili status građana Republike Srbije koji su odgovarali na naša pitanja, najveći broj njih je još uvek po statusu učenik ili student (53.1%), dok se najmanji broj vezuje za penzionere (1.4%). Što se tiče zaposlenih ljudi, veći broj radi u privatnom sektoru (20.8%), dok je broj onih koji su zaposleni u javnom sektoru skoro duplo manji (11.4%). Broj nezaposlenih lica (8.7%) je nešto veći od broja ljudi koji imaju svoj biznis (4.5%).

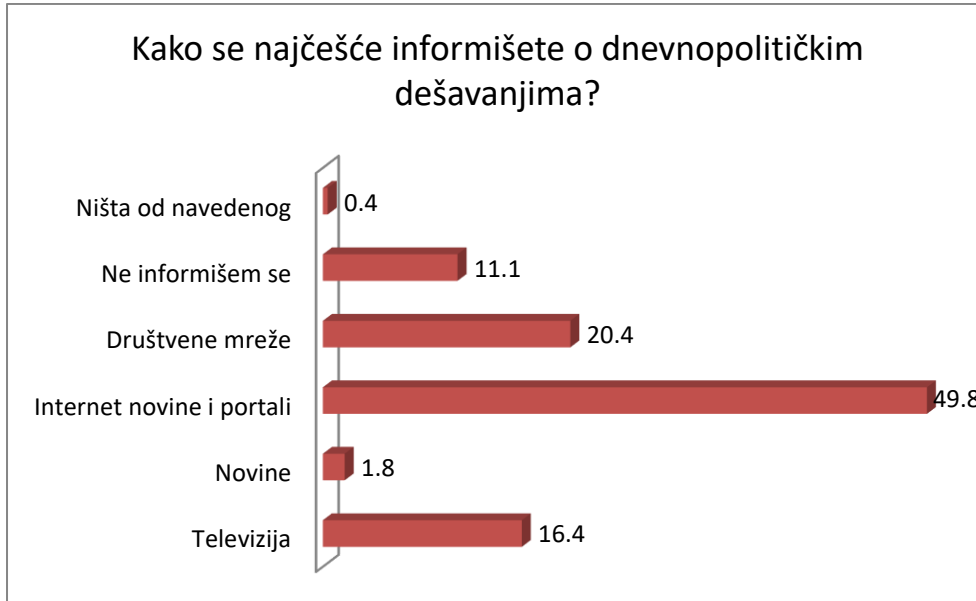
Kada govorimo o obrazovanju naših ispitanika, najveći broj njih ima završenu srednju četvorogodišnju školu (39.6%), a nešto manji broj i fakultet (36.5%). Kada je u pitanju trogodišnja srednja škola, procenat je drastično manji u odnosu na četvorogodišnju i iznosi (4.4%). Minimalni procenat (1.1%) se vezuje za ispitanike koji imaju završenu samo osnovnu školu. Što se tiče ispitanika koji su završili višu školu (12.8%) svega nešto više od desetine od ukupnog broja ispitanika, dok je procenat za master i doktorske studije očekivan (5.6%).

Kako smo vas već ranije, u odeljku opis uzorka, uputili na demografsku strukturu u nastavku ćemo prikazati rezultate koji se odnose na stavove i razmišljanja ispitanika. Kako bi lakše predočili rezultate odvojili smo **ženski** i **muški** deo ispitanika te u nastavku predstavljamo prvo **stavove muškog dela ispitanika**.

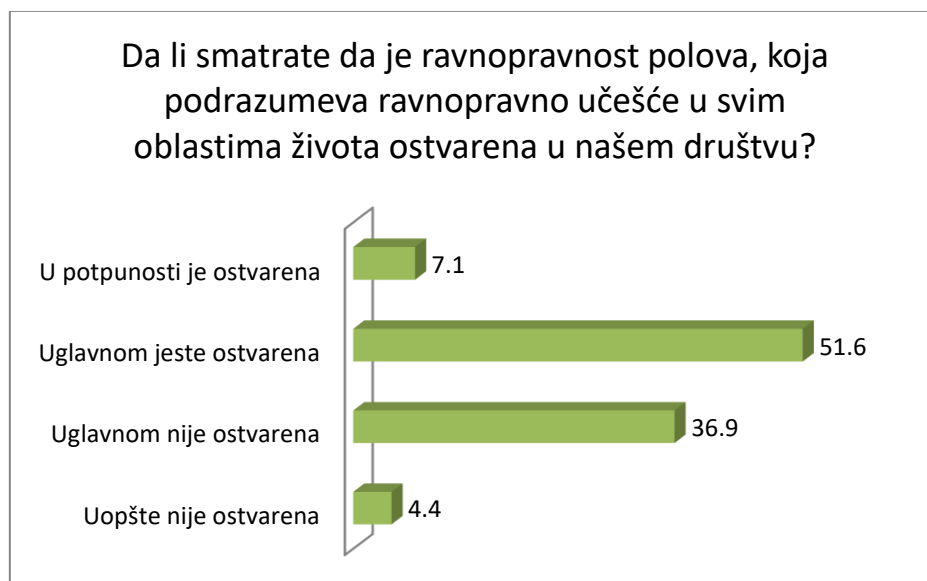
Kada govorimo o stepenu zadovoljstva svojom finansijskom situacijom, **33%** ispitanika je odgovorilo da je **potpuno zadovoljno svojom finansijskom situacijom**, a nešto manji procenat - **27%** izjasnilo se da je uglavnom zadovoljno, a najmanji procenat, svega **9%** nije uopšte zadovoljno svojom finansijskom situacijom.

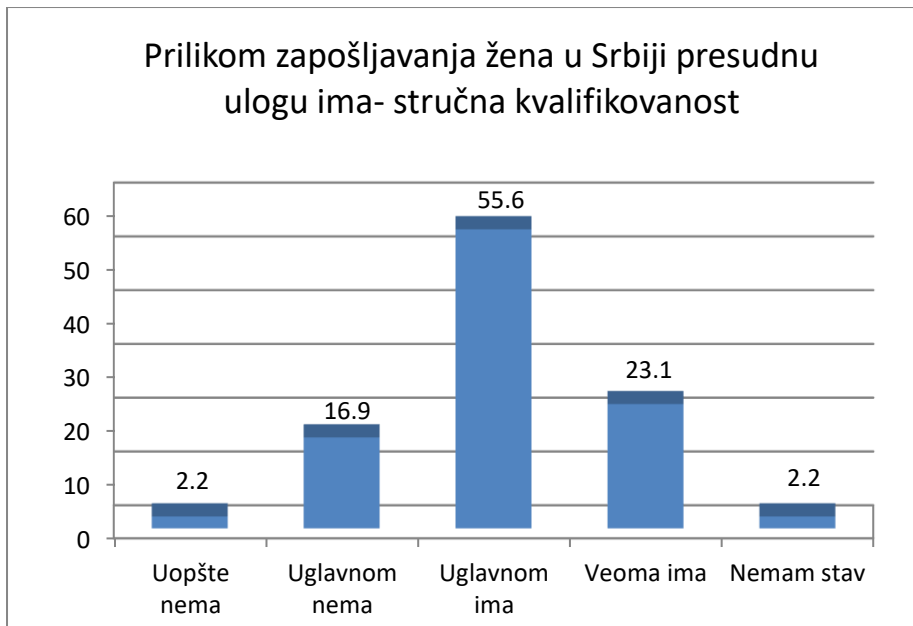
Internet novine i portali su najčešći vid informisanja o dnevnim dešavanjima sa čak **49.8%**, a zatim slede društvene mreže sa 20.4% i televizija sa 16.4%. Interesantno je da se čak 11.2% uopšte ne informiše. Iz novina se informiše svega 1.8%, a 0.4% ne koristi ništa od navedenog kao vidove informisanja.

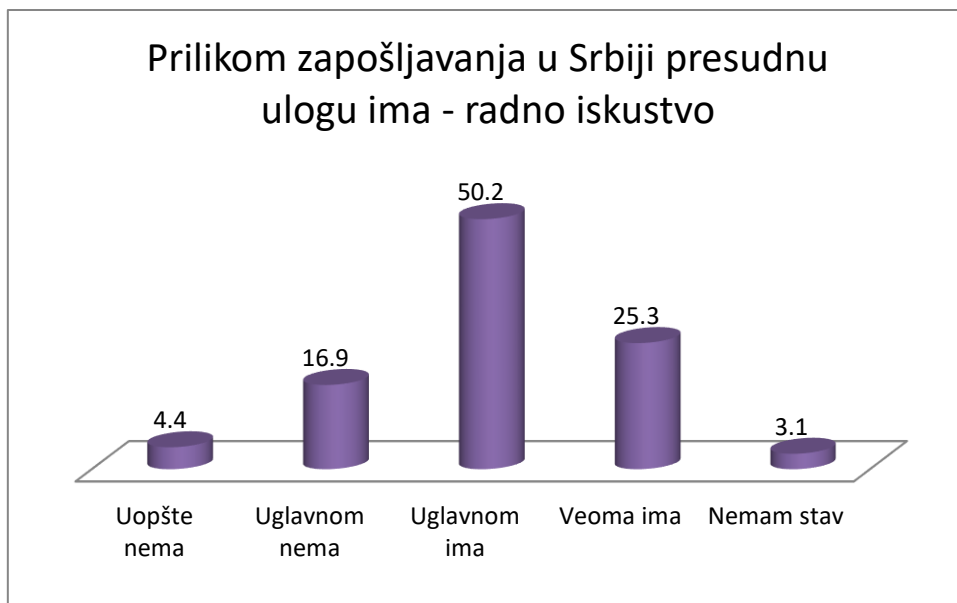
Više od polovine ispitanika 51,6% smatra da je ravnopravnost polova uglavnom ostvarena, zatim sledi mišljenje od 36,9% ispitanika da uglavnom nije ostvarena. Nakon toga 7,1% smatra da je u potpunosti ostavrena, a nešto manji broj 4,4% da nije uopšte ostvarena.

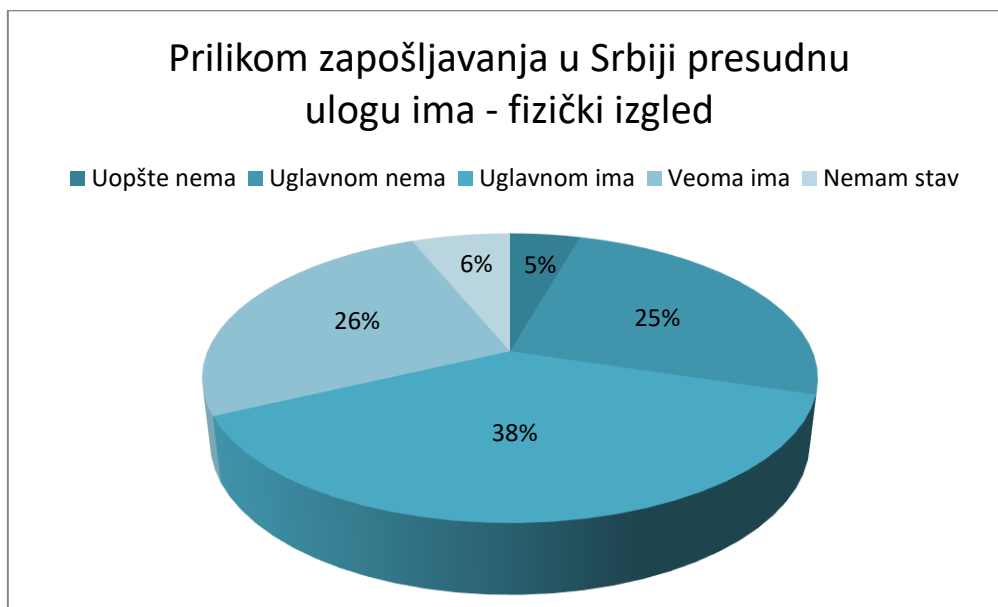
Prilikom zapošljavanja žena u Srbiji prema mišljenju naših ispitanika, više od polovine **55,6%** **smatra da stručna kvalifikovanost ima uglavnom presudnu ulogu**, zatim 23,1% ima mišljenje da stručna kvalifikovanost veoma ima ulogu, a nešto manje 16,9% smatra da uglavnom nema ulogu. Iste procenete od 2,2% dele ispitanici koje smatraju da nema nikakvu ulogu ili da nemaju stav o tome.

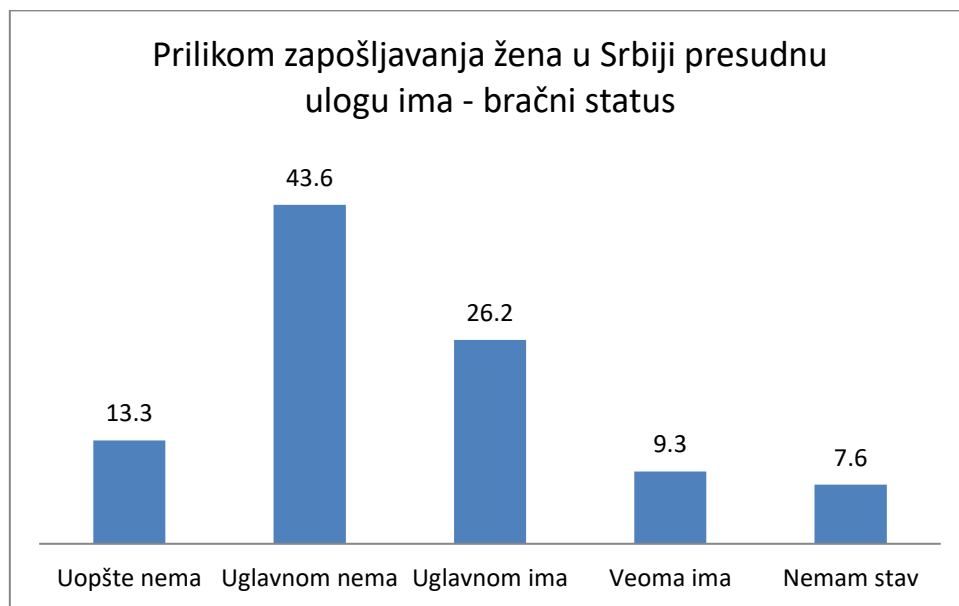
Što se tiče radnog iskustva, **50,2%** **muškaraca je saglasno da radno iskustvo uglavnom ima ulogu prilikom zapošljavanja**. 25,3% smatra da je ta uloga veoma velika. Nasuprot tome, 16,9% muškaraca smatra da radno iskustvo uglavnom nema presudnu ulogu, a 4,4% smatra da radno iskustvo nije bitno. Takođe, 3,2% ispitanika muškog pola nema stav o ovome.

Prilikom zapošljavanja u Srbiji, **38% ispitanika smatra da izgled uglavnom ima presudnu ulogu**, dok 26% smatra da veoma ima. Sličan procenat 25% da uglavnom nema. Mišljenja su uglavnom podeljena sto se tiče zapošljavanja i fizičkog izgleda.

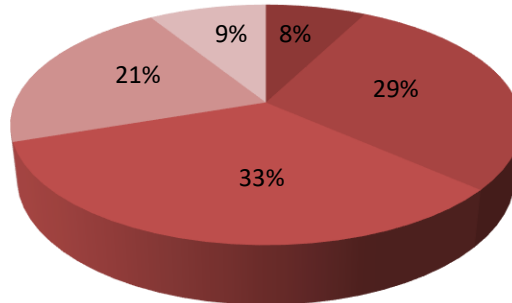
Kada govorimo o ulozi bračnog statusa prilikom zapošljavanja žena u Srbiji, **43,6% muškaraca zastupa stav da brani status uglavnom nema bitnu ulogu.** Sa druge strane, 26,2% muškaraca smatra da brani status ima važnu ulogu. 9,3% muškaraca smatra da je uloga bračnog statusa prilikom zapošljavanja žena veoma velika, a nasuprot njih stoji 13,3% muškaraca koji smatraju da bračni status uglavnom nema presudnu ulogu. Što se tiče ovog ispitivanja, 7,6% muškaraca o ovoj temi nema stav.

Ispitivanjem koje se odnosi na presudnu ulogu prilikom zapošljavanja žena došlo se do rezultata da **33% ispitanika ima mišljenje da roditeljski status uglavnom ima presudnu ulogu;** 29% ispitanih je reklo da uglavnom nema, oni koji smatraju da veoma ima je 21%, 8% njih misli da uopšte nema, dok 9% nema stav.

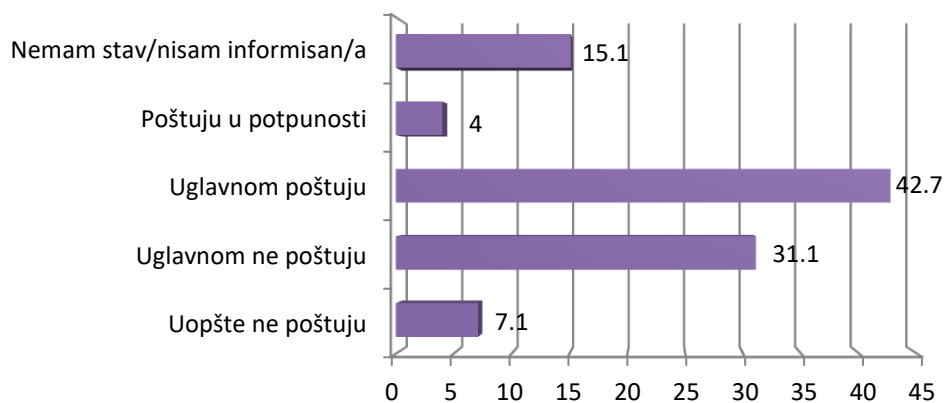
Prilikom zapošljavanja žena u Srbiji presudnu ulogu ima - roditeljski status

- Uopšte nema
- Uglavnom ima
- Nemam stav
- Uglavnom nema
- Veoma ima

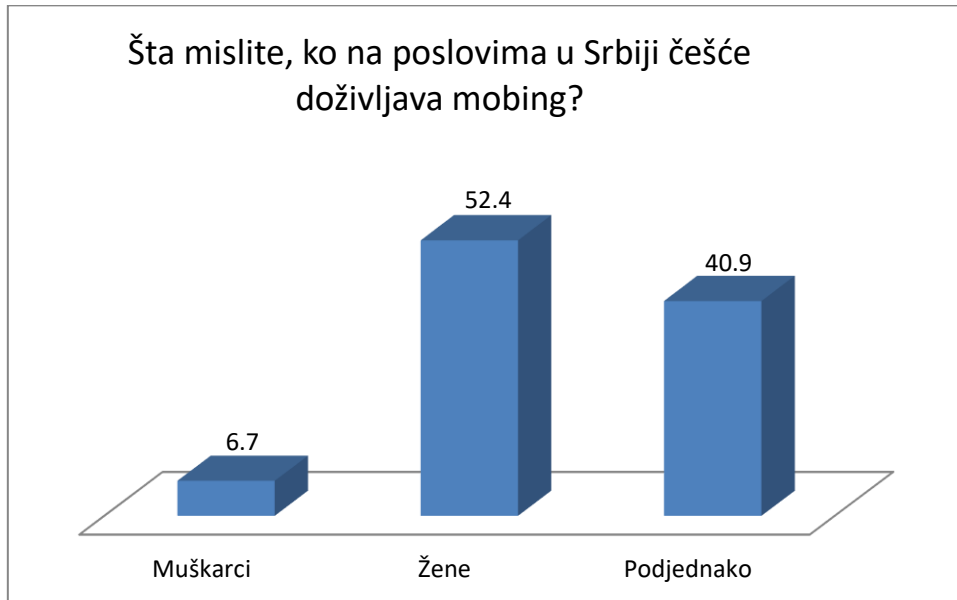

Istraživanjem je obuhvaćeno i mišljenje ispitanika o tome u kojoj meri poslodavci poštuju Zakon o ravnopravnosti polova koji obuhvata takođe i zdravstvenu zaštitu u vezi sa planiranjem porodice; **čak 42.7% njih je izjavilo da uglavnom poštuju**, 31.1% je mišljenja da uglavnom ne poštuju. O ovoj temi nije informisano 15.1%, dok 7.1% njih smatra da uopšte ne poštuju. 4% ispitanika je u potpunosti sigurno da poslodavci poštuju ovaj zakon.

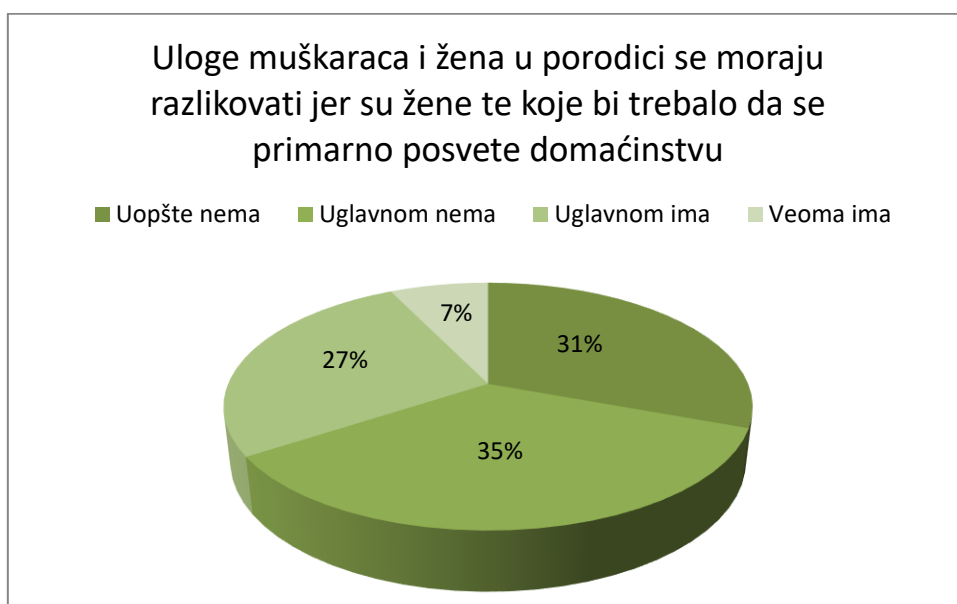
U kojoj meri poslodavci zaista poštuju Zakon o ravnopravnosti polova koji obuhvata između ostalog i zdravstvenu zaštitu u vezi sa planiranjem porodice?

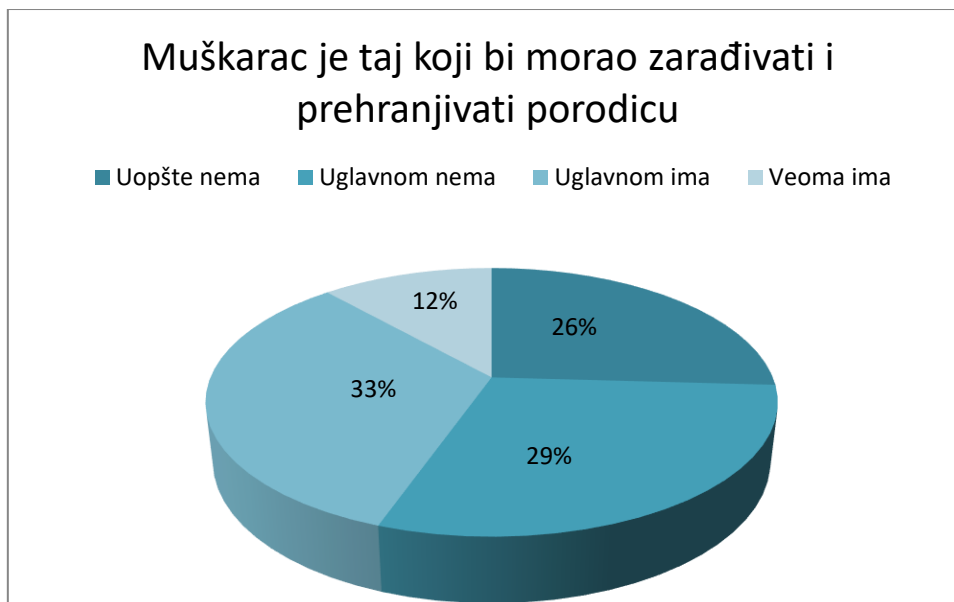
Na pitanje ko u Srbiji doživljava češće mobing, podaci pokazuju da **više od 50% doživljavaju žene, dok se svega 6.7% odnosi na muškarce**. Kada govorimo o podjednakom mobingu, ispitanici smatraju da je to broj oko 40% ljudi.

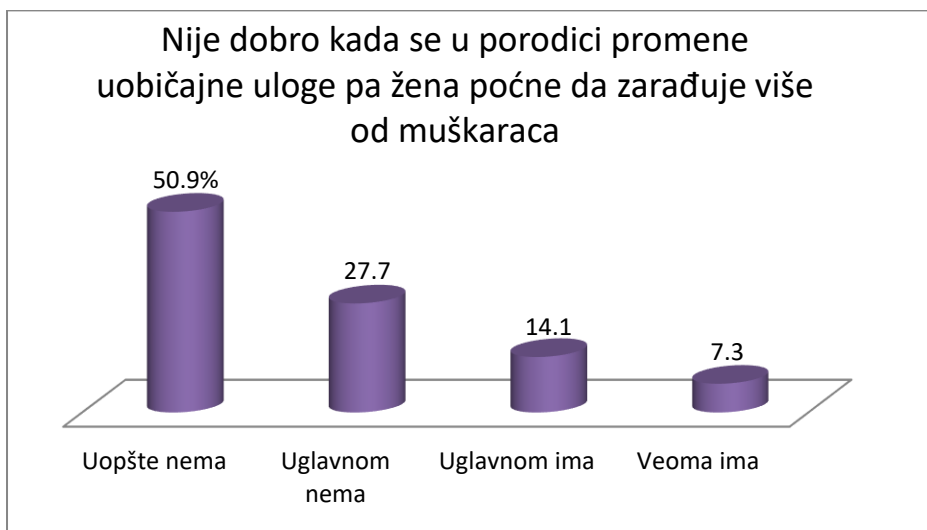
Što se tice muško-ženskih uloga u porodici, 7% ispitanika smatra da je razlika u ulogama veoma bitna, **dok 27% smatra da ta razlika postoji i da su žene te koje bi trebalo da se primarno posvete domaćinstvu**. Takođe, 35% smatra da nema razlike i da uopšte ne bi trebalo da bude.

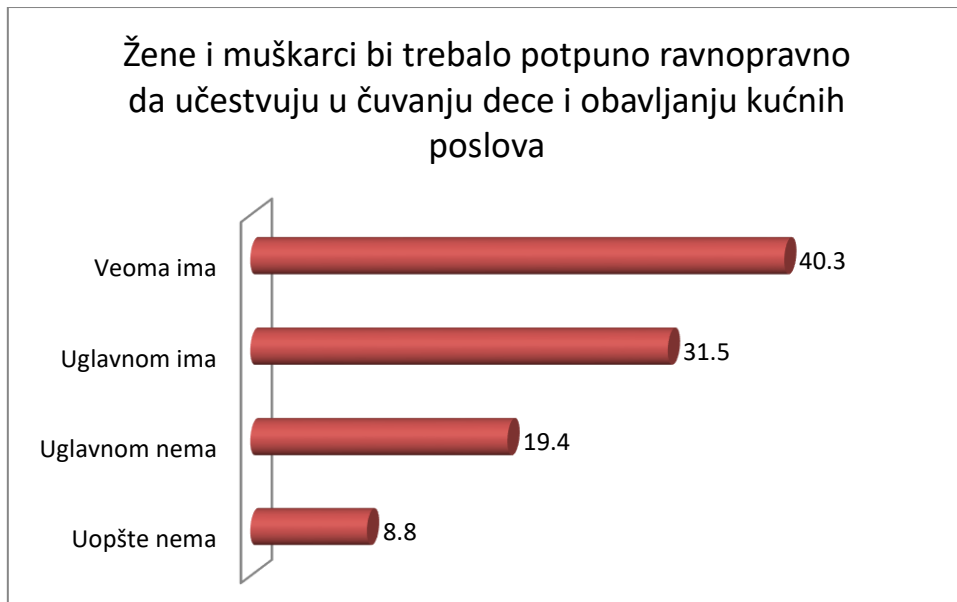
Što se tiče odgovora na pitanje - Da li je muškarac taj koji mora da zarađuje i prehranjuje porodicu, mišljenja su podeljena. Naime, **33% odgovorilo je da je bitno da je muškarac taj koji svojim prihodima prehranjuje porodicu**, dok preko 25% smatra da uglavnom ili uopšte nije bitno da li muškarac vise zarađuje i više brine o porodici.

U istraživanju smo pitali i da li se menjaju uloge muškarca-žene, kada žena počne više da zarađuje od muškarca. Polovina ispitanika **51% odgovorilo je negativno da se ništa ne menja**, srednji uzorak od 28% nam pokazuje da se uglavnom ne menjaju odnosi, dok ostali 14% i 7% smatraju da uglavnom dolazi do promena ili skoro uvek.

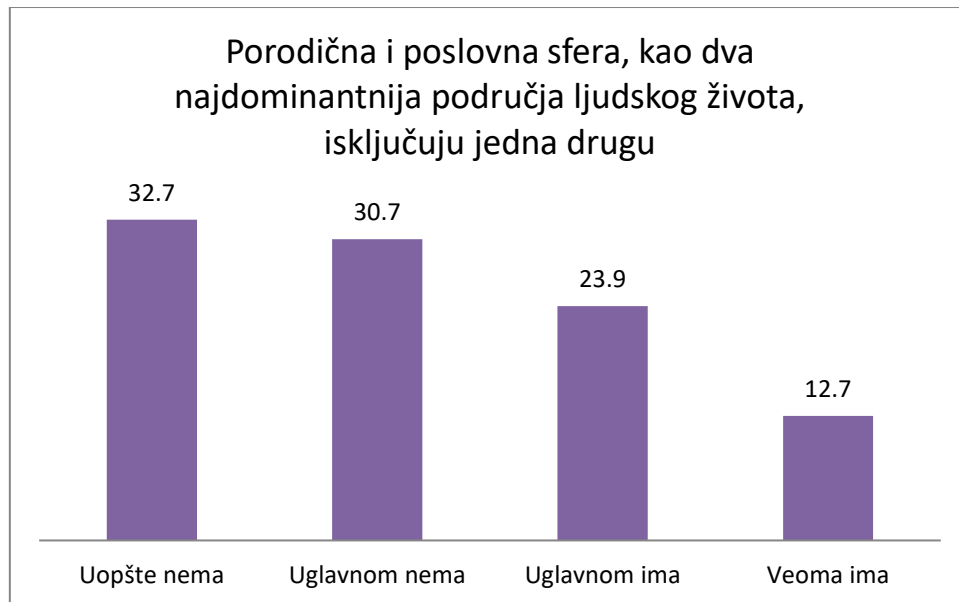
Na pitanje da li i žene i muškarci treba ravnopravno da učestvuju u čuvanju dece i obavljanju kućnih poslova podaci pokazuju da se **40,3% u potpunosti slazže**, dok 31.5% da u većini poslova treba biti ravnopravni, manjinski deo je od 19.4% i 8.8% ispitanika smatraju da čuvanje dece i obavljanje kućnih poslova treba biti uglavnom na jednom od supružnika.

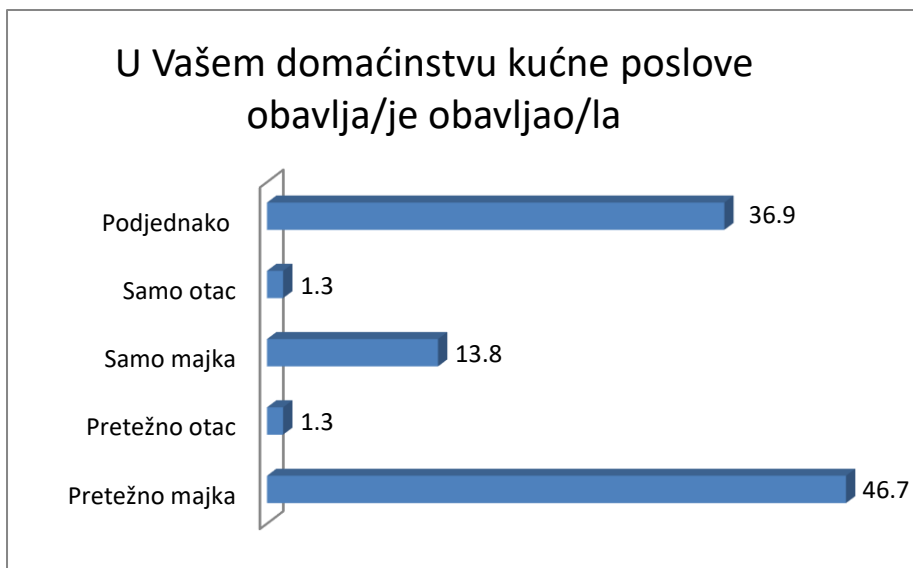
Istražujući, došli smo do rezultata da **40% ispitanika smatra da je izjava da žene i muškarci ne bi trebalo potpuno ravnopravni da učestvuju u čuvanju dece i obavljanju kućnih poslova**. 32% smatra da je u potpunosti tačna, 19% je reklo da je uglavnom tačna dok 9% smatra da uglavnom nije.

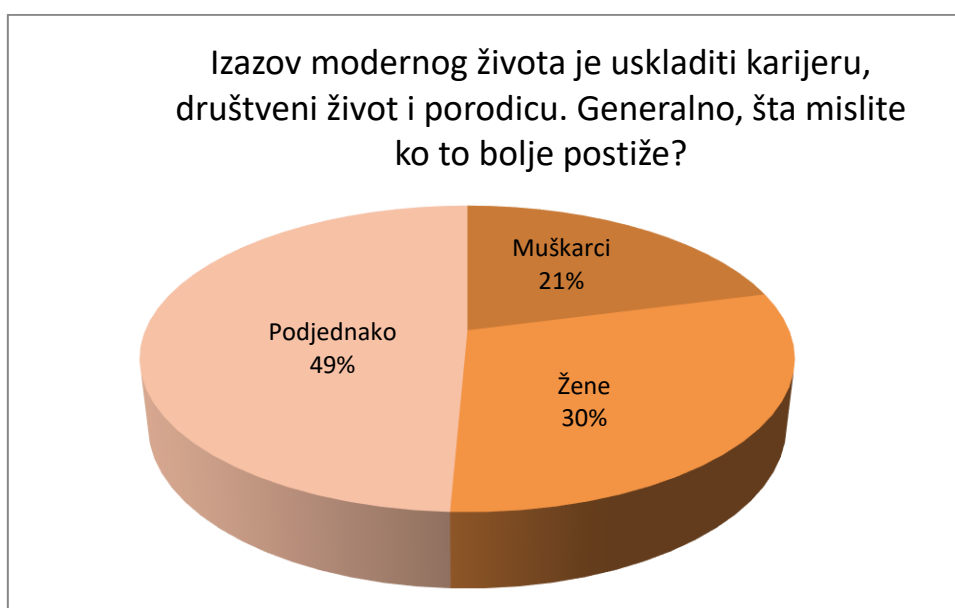
Kao dva najdominantnija područja ljudskog života, porodične i poslovne sfere, podaci pokazuju koliko jedna drugu isključuju. Došli smo do rezultata da **32,7% ljudi smatra da uopšte jedna sfera ne isključuje drugu, dok je 30,7% reklo da uglavnom negde postoji to isključivanje.** Oni koji misle da uglavnom ima isključenosti, procenat iznosi 23,9%.

Na pitanje ko u domaćinstvu obavlja kućne poslove, podaci pokazuju da **36,9% obavljaju podjednako majka i otac.** Kada se dovodi u pitanje da samo otac obavlja, odgovor ispitanika iznosi 1,3%, a 13,8% ispitanika je reklo da samo majke obavljaju. Čak **46,7% je odgovorilo da pretežno majka obavlja kućne poslove,** dok je 1,3% ispitanika reklo da pretežno otac obavlja.

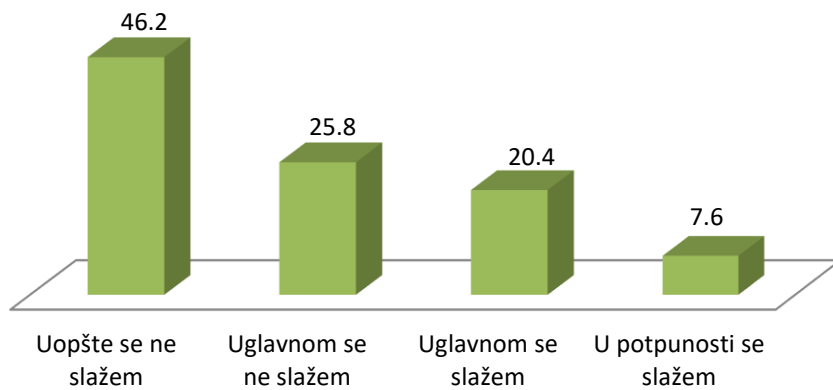

49% ispitanika mišljenja je da i muškarci i žene podjednako mogu da usklade karijeru, društveni život i porodicu. 30% smatra da su to muškarci, a 21% njih reklo je da su to žene.

Na pitanje da li u nestašici posla muškarci treba da imaju prednost pri zapošljavanju u odnosu na žene, **46.2% ispitanika je odgovorilo da se uopšte ne slaže**, 25.8% njih se uglavnom ne slaže, 20.4% njih je stava da je to uglavnom u redu, dok se 7.6% ispitanih u potpunosti slaže sa ovom izjavom.

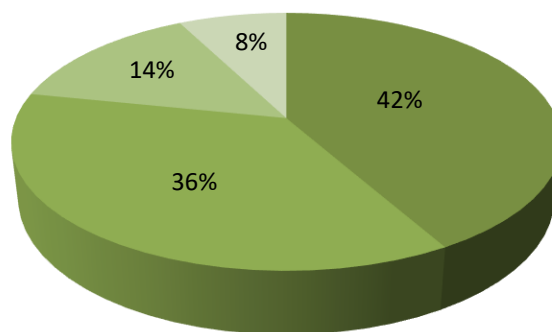
U vreme nestašice posla, muškarci treba da imaju prednost pri zapošljavanju u odnosu na žene

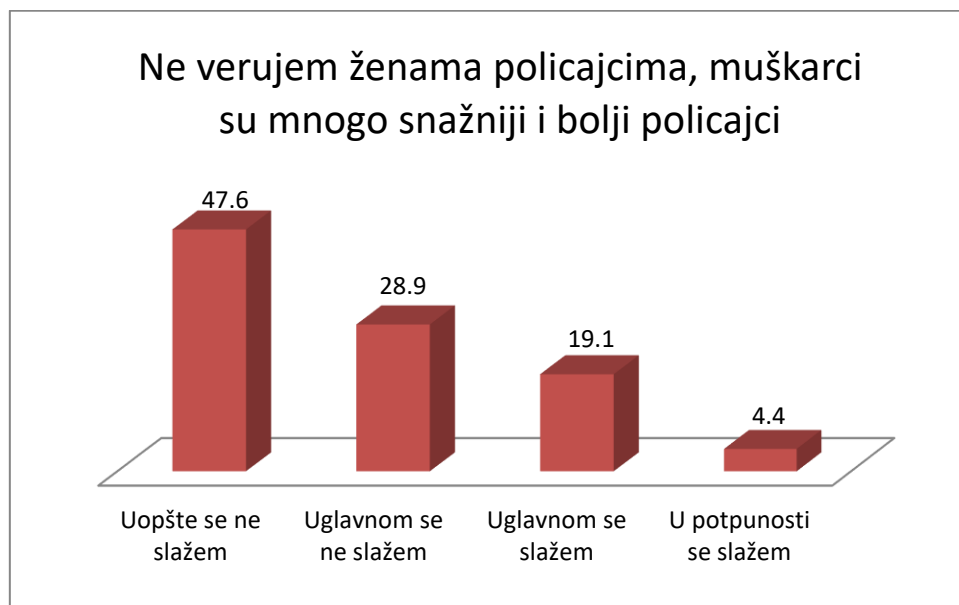
Pitanje koje kaže da muškarci mogu mnogo više i bolje da rade pa je zato i logičnije da su bolje plaćeni, **36% ispitanika je odgovorilo da se uopšte ne slazu sa tim**, dok 14% ispitanika kaže da se uglavnom slažu. Najveći procenat ispitanika je reklo da se uglavnom ne slažu, taj procenat iznosi 42%, dok najmanji procenat 9%, oni koji se u potpunosti slažu.

Muškarci mogu mnogo više i bolje da rade pa je zato i logičnije da su bolje plaćeni

■ Uopšte se ne slažem ■ Uglavnom se ne slažem
■ Uglavnom se slažem ■ U potpunosti se slažem

Na pitanje „Ne verujem ženama policajcima, muškarci su mnogo snažniji i bolji policajci“ ispitanici su odgovarali ovako na ponuđene opcije: u potpunosti se slažem odgovorilo je 4.4% ispitanika, zatim za opciju uglavnom se slažem odgovorilo je 19.1% ispitanika, sledi da je za opciju uglavnom se ne slažem odgovorilo 28.9% ispitanika, dok je za opciju **uopšte se ne slažem** odgovorio najveći broj ispitanika **47.6%** i to je samim tim dokaz da ne postoji predrasuda među ljudima da su muškarci bolji policajci od žena.

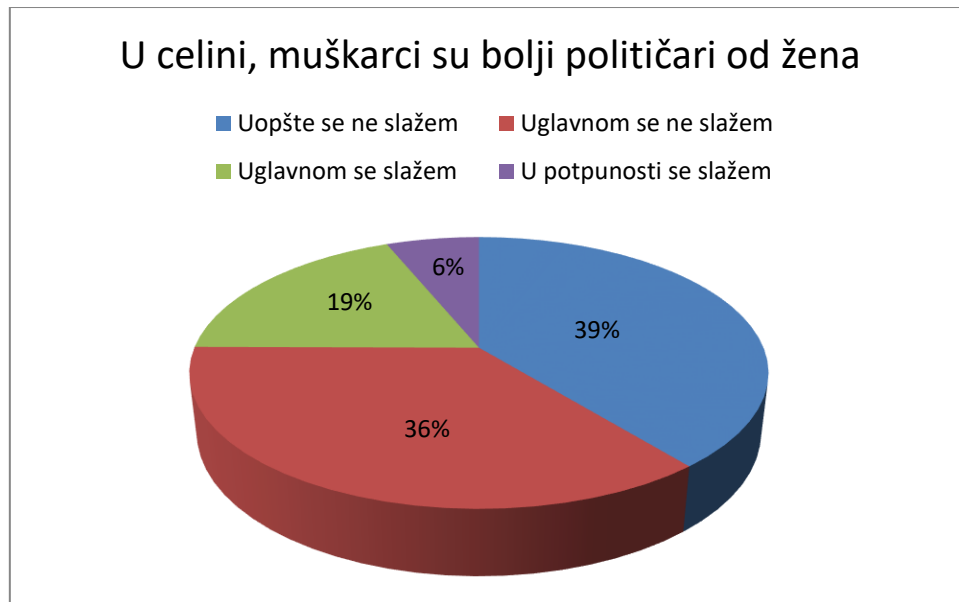
Kao rezultat sprovedenog istraživanja dolazimo do podataka **da se 55% ispitanika uopšte ne slaže** s tim da koliko god lično verovali u jednakost polova zaposle muškarca u svojoj firmi, dok se 30% njih uglavnom ne slaže. Sa druge strane, 11% ispitanika je uglavnom saglasno sa ovim stavom dok je 5% njih u potpunosti saglasno da zaposle muškarca u svojoj firmi bez obzira na jednakost polova.

Kada je reč o podeli na muške i ženske poslove rezultati pokazuju da se najveći broj ispitanika **50.7% uglavnom slaže da postoji podela na muške i ženske poslove**, a opet manji procenat 22.2% se uglavnom ne slaže. Dok s druge strane 15.6% njih se u potpunosti slaže oko ove podele, a nešto manji procenat 11.6% se uopšte ne slaže da i dalje važi podela na muške i ženske poslove.

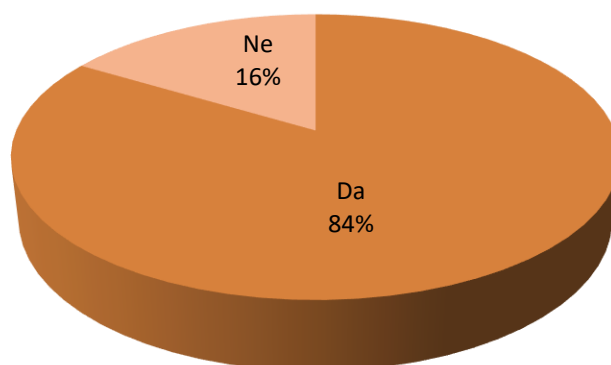

Rezultati ovog istraživanja pokazuju da se najveći procenat ispitanika **39%** uopšte ne slaže sa tim da su u celini muškarci bolji političari od žena, dok se 36% njih uglavnom ne slaže. Sa druge strane, znatno manji procenat ispitanika se uglavnom slaže sa ovim stavom 19%, a namanji procenat 6% se u potpunosti slaže da su muškarci u celini bolji političari od žena.

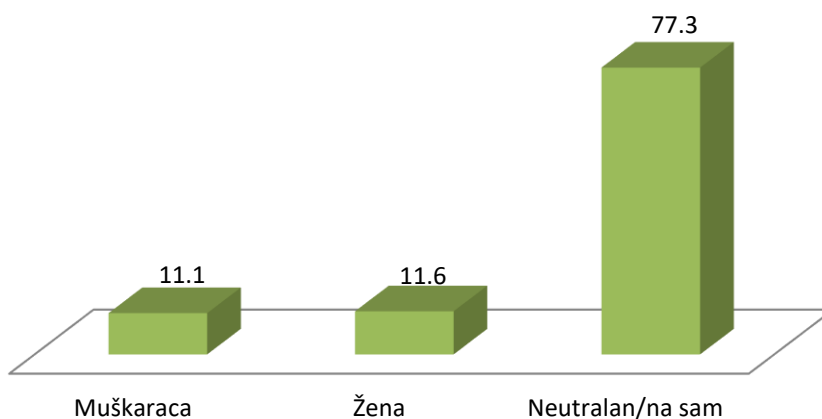
Na pitanje da li biste glasali za ženu na izborima za predsednika većina građana su izneli stav **da bi glasali što u procentu iznosi 84% ispitanika**, dok je 16% ispitanika na ovo pitanje odgovorilo sa ne bi glasalo, te se iz dobijenih podataka može videti da većina njih ne pravi nejednakost među polovima po ovom pitanju.

Da li biste glasali za ženu na izborima za predsednika?

Na osnovu istraživanja na temu „Na vodećim pozicijama potrebno nam je više muškaraca ili žena? Ispitnici su odgovorili na sledeći način: za muškarce je glasalo 11.1%, za žene je glasalo 11.6%, dok je većina 77.3% bila neutralna.

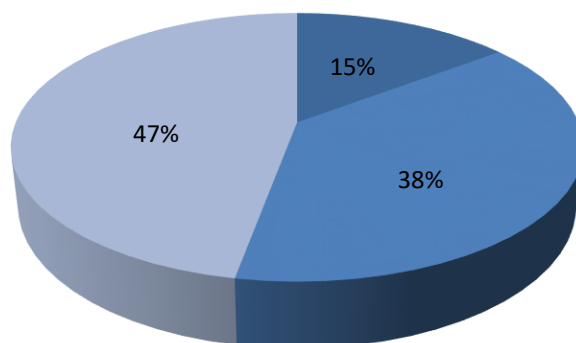
Na vodećim pozicijama potrebno nam je više?

Kao rezultat sprovedenog istraživanja dolazimo do informacija da se **najmanji broj 15% ispitanika saglasio da žene koje su na vodećim pozicijama imaju veći uticaj u odnosu na muškarca na istim pozicijama.** Nešto veći procenat ispitanika, njih 47% se izjasnilo da je taj odnos jednak. Dok se najveći broj ispitanika 38% saglasino da je taj odnos manji.

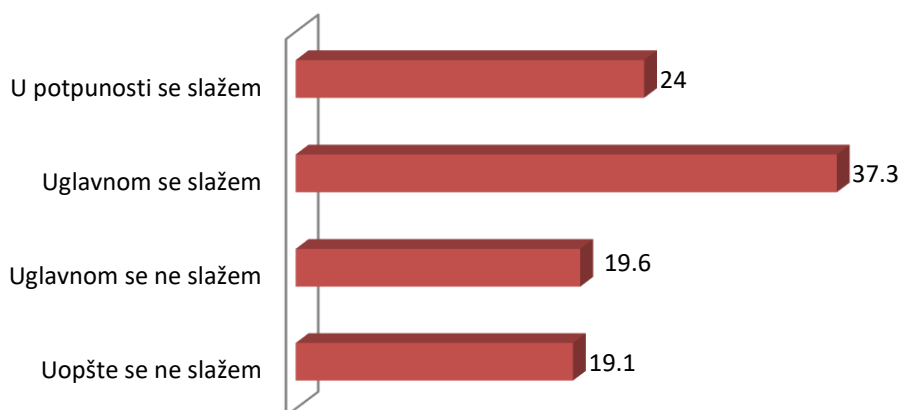
Da li smatrate da je danas uticaj koji žene ostvaruju sa vodećih pozicija u odnosu na uticaj muškaraca na istim pozicijama?

■ Veći ■ Manji ■ Jednak

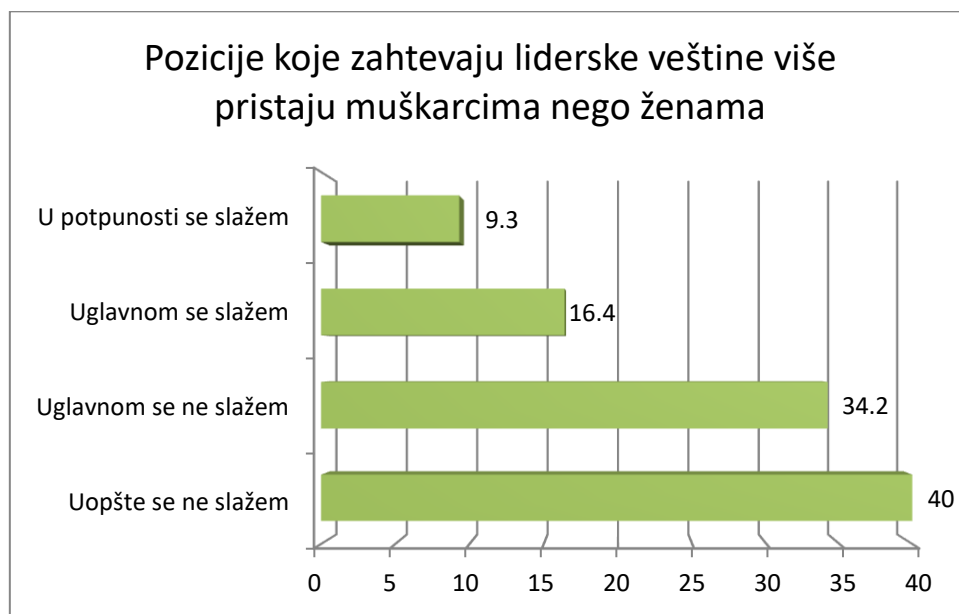

Nakon sprovedenog istraživanja rezultati su pokazali da je najmanji broj ispitanika izabrao opciju **uopšte se ne slažem 19,1%** da za **određenim poslovima treba da se bave samo žene ili samo muškarci**, zatim sledi opcija uglavnom se slažem čiji je procenat 37,3 što je i najveći procenat istraživanja. Ovako možemo videti da ispitanici još uvek imaju predrasude u podeli muško-ženskih poslova.

Određenim profesijama treba da se bave samo žene/muškarci

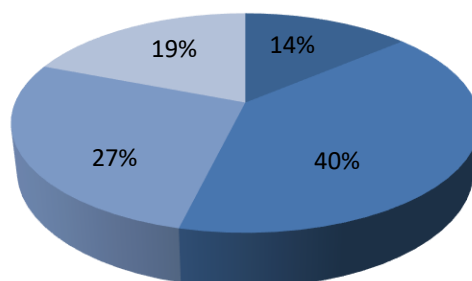
Kada je reč o poziciji koje zahtevaju leaderske veštine i da one više pristaju muškarcima nego ženama od ispitanika smo tražili njihovo mišljenje. Najmanji procenat ispitanika je bio za opciju u potpunosti se slažem 9,3% da određene leaderske veštine više pristaju muškarcima nego ženama što se tiče opcije uglavnom se slažem ona iznosi 16,4%, dok kod opcija uglavnom se ne slažem njen procenat ispitanika iznosi 34,3% i na kraju opcija **uopšte se ne slažem ima i najveći procenat 40% ispitanika** je reklo da se uopšte ne slažu sa izjavom da pozicije koje zahtevaju leaderske vestine vise pristaju muškarcima nego ženama.

Što se tiče poštovanja žena na rukovodećoj poziciji, 19% muškaraca se u potpunosti slaže da su žene na rukovodećim pozicijama cenjenije nego muškaraci. Uglavnom se slaže i 27% ispitanika. Dok sa druge strane gledišta **40% muške populacije uglavnom se ne slaže sa tim da su žene više cenjene na rukovodećim pozicijama**, a 14% se uopšte ne slaže sa tim.

Naše društvo više ceni ženu na rukovodećoj poziciji nego muškarca na istoj

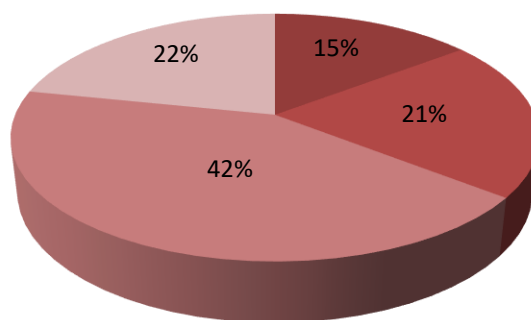
- uopšte se ne slažem
- uglavnom se ne slažem
- uglavnom se slažem
- u potpunosti se slažem

Što se tiče muškaraca na rukovodećim pozicijama i poverenja 21% pripadnika ženske populacije je u potpunosti saglasno. Uglavnom se slaže 43%. A sa druge strane 22% žena se ne slaže sa ovim stavom, dok se 15% uopšte ne slaže.

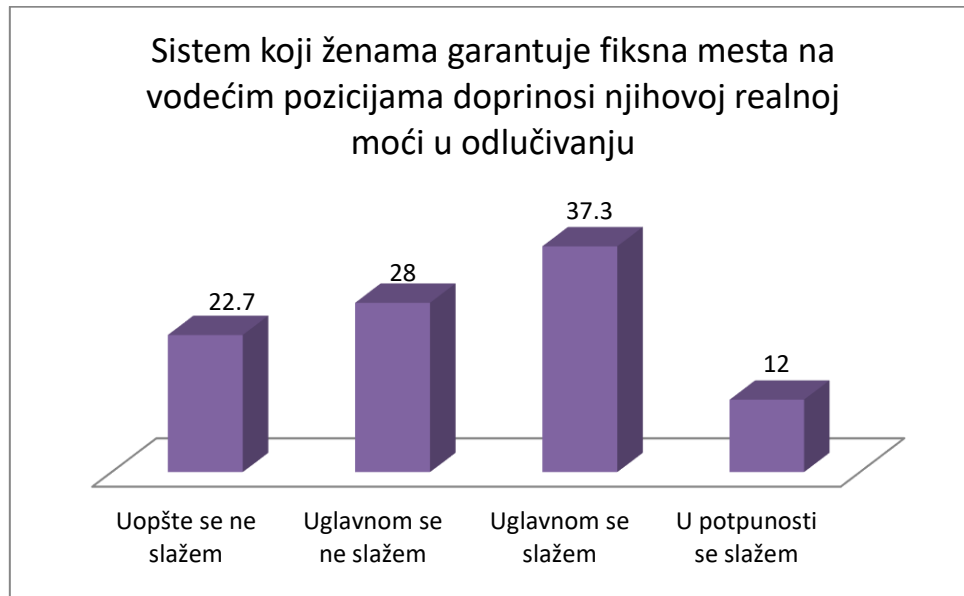
Naše društvo više ceni muškarca na rukovodećoj poziciji nego ženu na istoj

- Uopšte se ne slažem
- Uglavnom se ne slažem
- Uglavnom se slažem
- U potpunosti se slažem

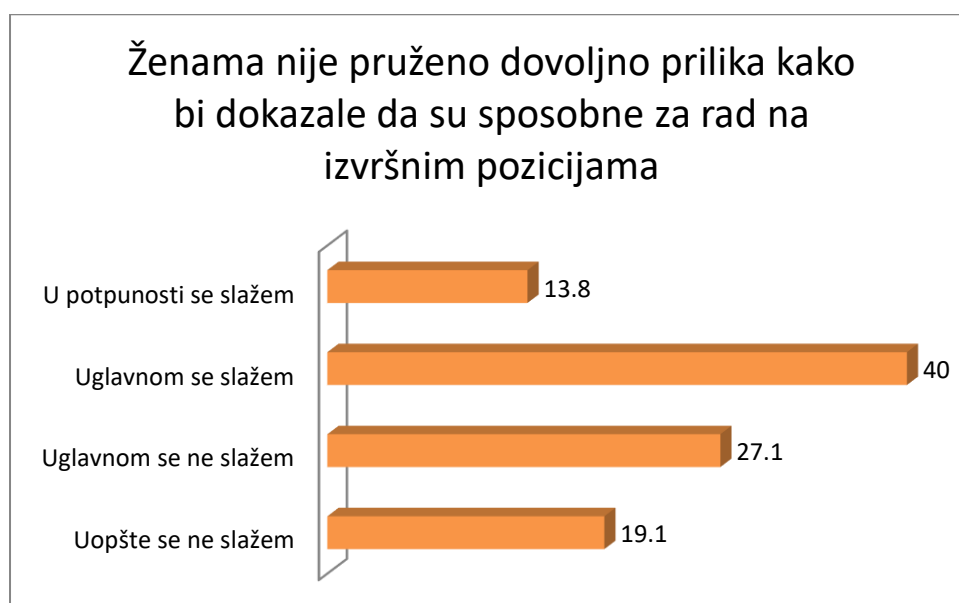

Na pitanje da li sistem koji ženama garantuje fiksna mesta na vodećim pozicijama doprinosi njihovoj realnoj moci u odlučivanju, **37.3% ispitanika se uglavnom slaže sa tim**, dok se 22.7% uopšte ne slaže. Sa ovog grafika

međutim možemo videti da su mišljenja skoro u potpunosti podeljena, 50.7 % onih koji se ne slažu ili se ne slažu delimično i 49.3% onih koji se slažu u potpunosti ili delimično.

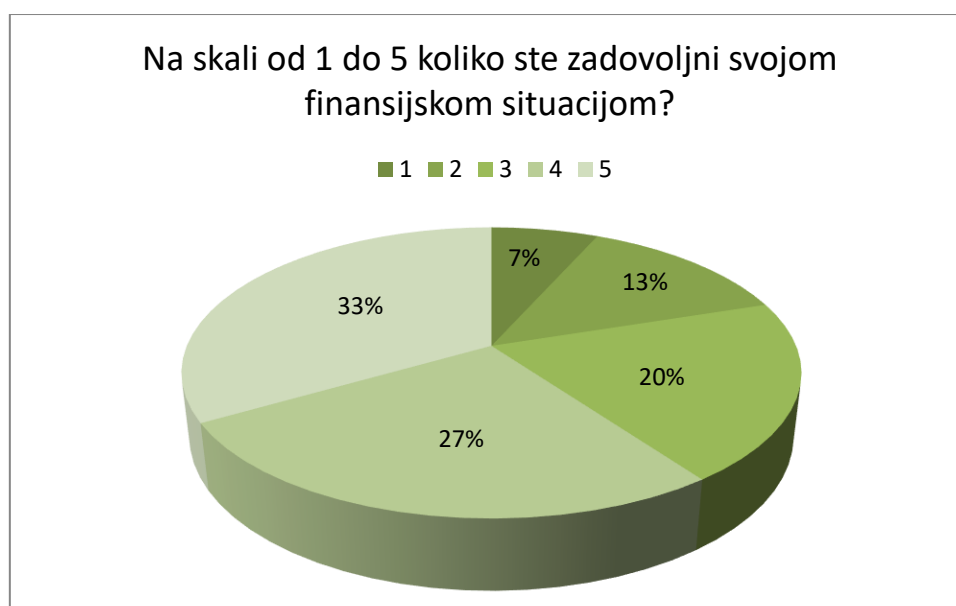
Na osnovu ovog grafikona možemo videti da se **40% uglavnom slaže sa tvrdnjom da ženama nije pruženo dovoljno prilika da pokažu svoje sposobnosti za rad na izvršnim pozicijama**, dok se 13.8% u potpunosti slaže. To nam govori da se 53.8% ispitanih lica u nekoj meri slaže sa tvrdnjom, nasuprot 46.2% ispitanika koji se uglavnom 27.1% ili uopšte 19.1% ne slaže.

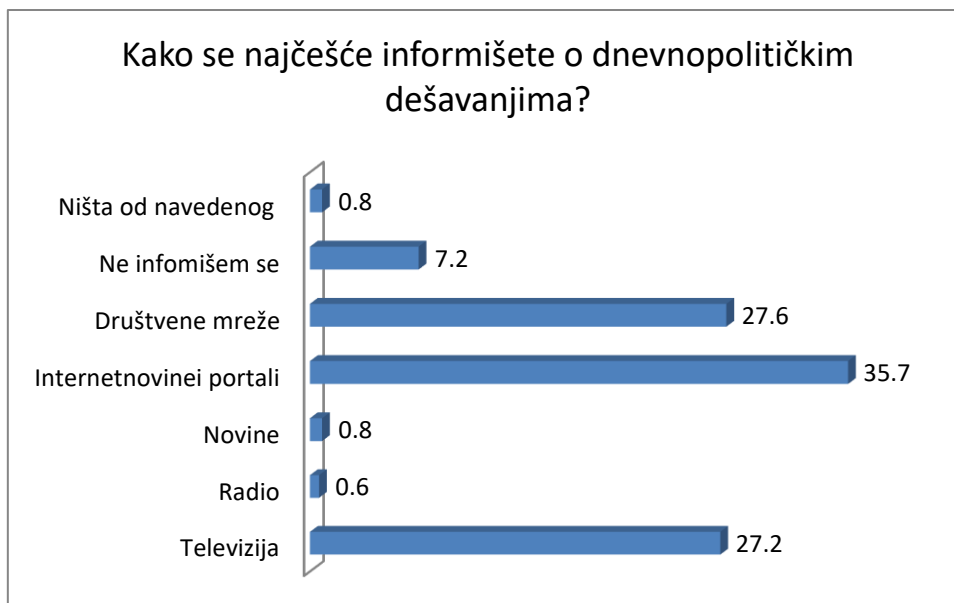
Stavovi ženskih ispitanika

Na prethodnim stranicama ste mogli da vidite rezultate muškog dela ispitanika, sada predstavljamo rezultate ženskog dela ispitanika.

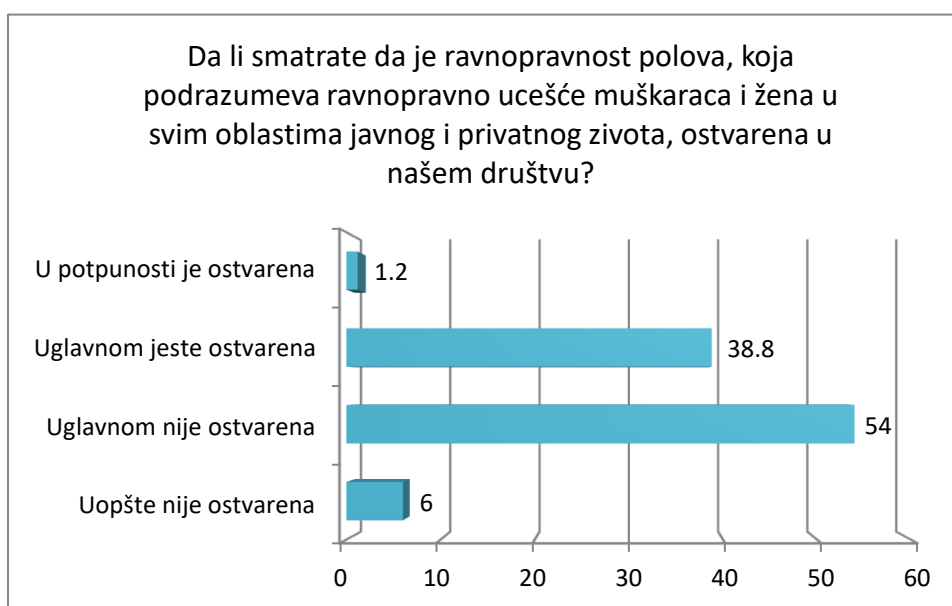
Što se tiče finansijske situacije, **33%** ispitanih imaju stav da su **veoma zadovoljni finansijskom situacijom** u kojoj se nalaze. Ispitanika koji su zadovoljni, ali smatraju da postoji prostor za napredak i još bolju situaciju je 27%, dok je onih koji su neutralni, ni zadovoljni ni nezadovoljni, 20%. Isti je i procenat nezadovoljnih, dok je 13 % ispitanika uglavnom nezadovoljno svojom finansijskom situacijom, a 7% je u potpunosti nezadovoljno.

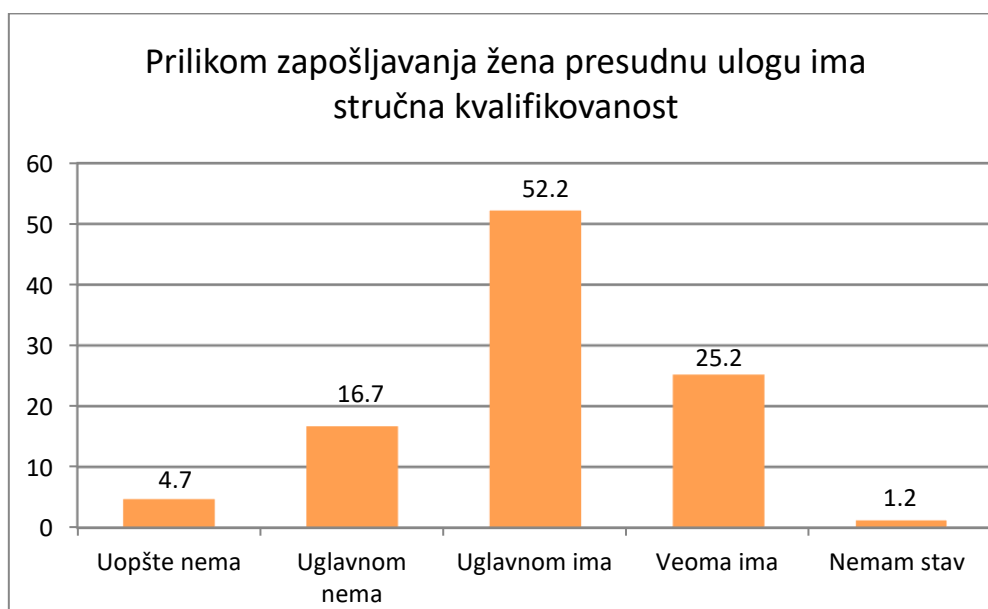
Na postavljeno pitanje u vezi načina informisanja ispitanika oko dnevnopolitičkih dešavanja, najveći deo ispitanika u procentu od **32,2%** odgovorilo je da je to preko interneta, portala i novina, dok je informisanje preko društvenih mreža zastupljenije nego informisanje preko televizije, i to iznosi 27,6%, odnosno 27,2% za televiziju; 7,2% ispitanika se ne informiše ni na koji način, dok se informacije putem novina, kao i informacije putem drugih vidova u odnosu na navedene podudara i iznosi 0,8%, a najmanji procenat ispitanika, u iznosu od 0,6% informacije dobija putem radija.

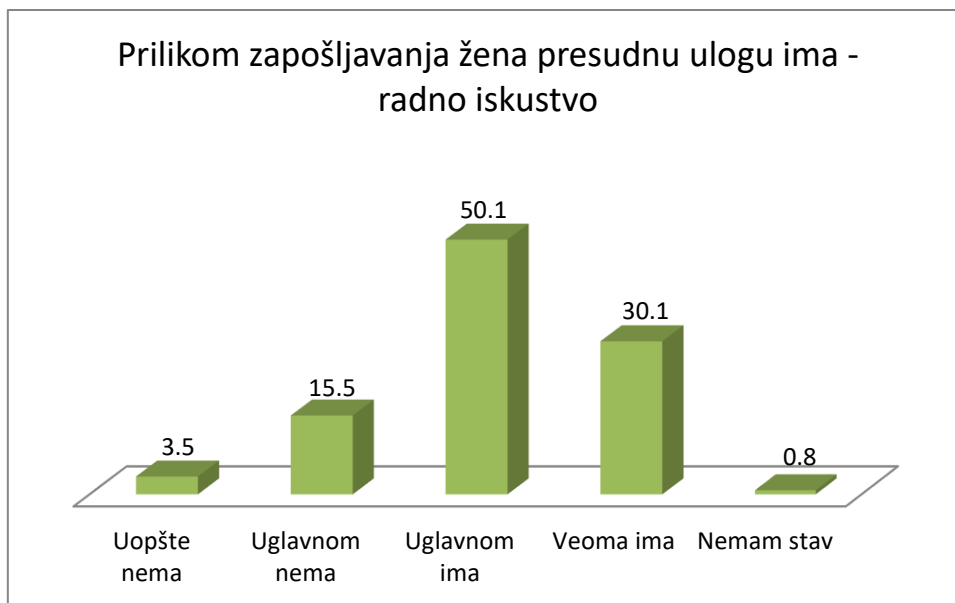
Na osnovu datog grafikona zaključujemo da **54% ukupnog broja ispitanika smatra da ravnopravnost u pogledu ravnomernog učestvovanja u obavljanju kako privatnih, tako i javnih poslova između muškaraca i žena uglavnom nije ostvarena**, dok bi se 38,8% složilo oko toga da je ravnopravnost uglavnom postignuta; 6% od ukupnog broja ispitanika smatra da ravnopravnost uopšte nije ostvarena, a 1,2% smatra da je u potpunosti ostvarena.

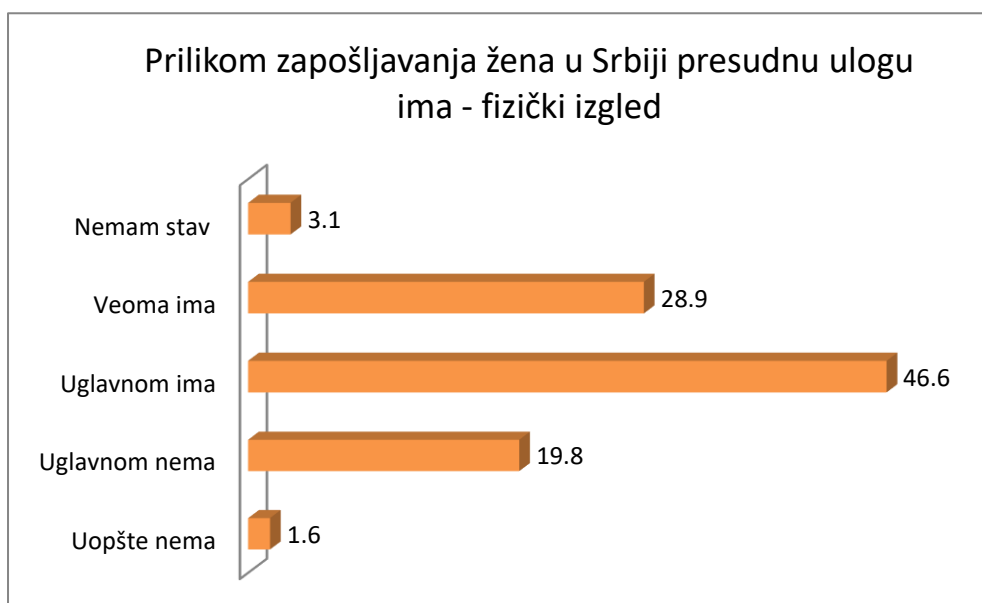
Na pitanje da li prilikom zapošljavanja žena **roditeljski status ima bitnu ulogu, preko 60% ispitanika se složilo da ima**, s tim da je 36% ukupnog broja ispitanika bilo složno oko toga da roditeljski status uglavnom ima veliki značaj, dok je 33% bilo u potpunosti sigurno da je to slučaj. Nešto manji procenat je iznelo stav da roditeljskii status uglavnom nema uticaja, i on iznosi 20%, dok 5% ispitanika smatra da se on ne uzima kao merodavan prilikom zapošljavanja, a ovaj procentualni broj je jednak i kod ispitanika koji nemaju stav.

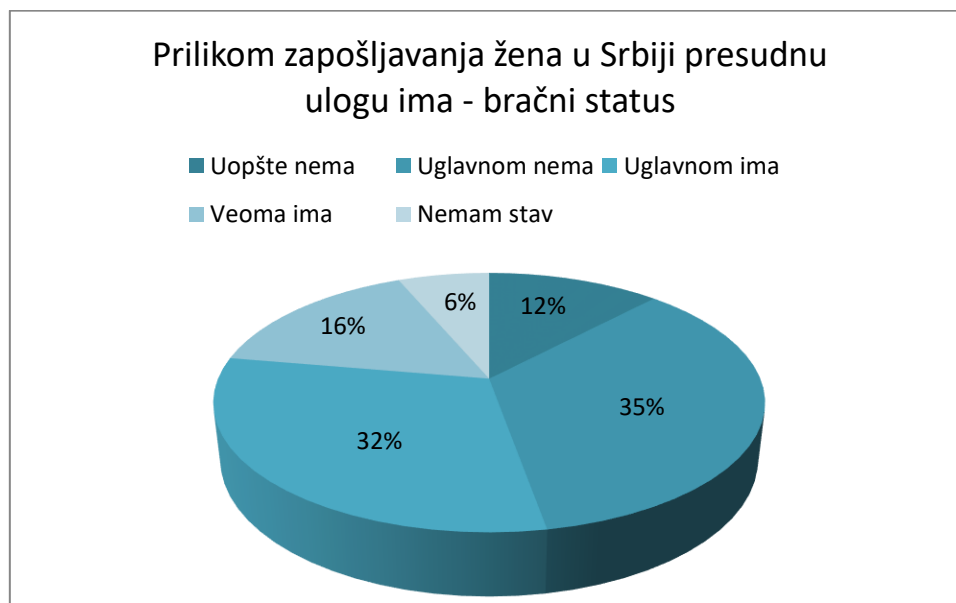
Na grafikonu se može videti da **oko 50% ispitanika smatra da radno iskustvo uglavnom ima uticaj na zapošljavanje žena**, a samo 3,5% njih smatraju da uopšte nema. Da radno iskustvo veoma utiče na zapošljavanje žena ističe 30%, a 15,5% ispitanika da uglavnom nema. Samo 0,8% njih bilo je bez stava.

Narednih par pitanja odnosi se na zapošljavanje žena u Srbiji, gde se od ispitanika zahteva da ocene kolika je uloga određenih faktora u zapošljavanju žena. Što se tiče uloge koju fizički izgled ima prilikom zapošljavanja u Srbiji najveći procenat ispitanika smatra da **fizički izgled uglavnom igra bitnu ulogu - 46.6%, dok još 28.9% smatra da izgled ima veoma bitnu ulogu pri zapošljavanju žena**. Samo se 1.6% ispitanika izjasnio da smatraju da fizički izgled uopšte nije bitan pri zapošljavanju, a 19.8% je izjavilo da poslodavci uglavnom ne uzimaju u obzir izgled žena kada odlučuju o njihovom zaposlenju.

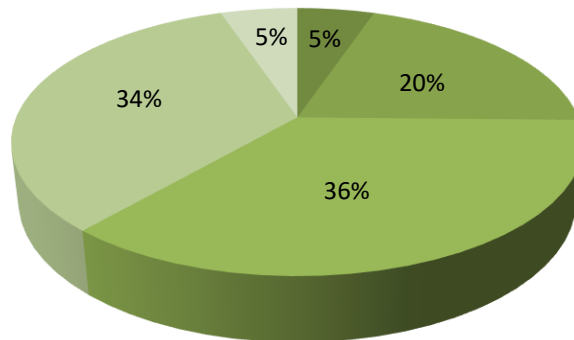
Što se tiče uloge bračnog statusa najviše ispitanika smatra da **bračni status uglavnom nema presudnu ulogu prilikom zapošljavanja žena - 35%**, a 12% smatra da uopšte nema. Nasuprot toga 32% je uverenja da bračno stanje uglavnom ima presudnu ulogu pri zapošljavanju, a 16% smatra da je bračni status presudan u odlučivanju o zaposlenju neke žene

Na pitanje da li prilikom zapošljavanja žena roditeljski status ima bitnu ulogu, preko 60% ispitanika se složilo da ima, s tim da je 36% ukupnog broja ispitanika bilo složno oko toga da roditeljski status uglavnom ima veliki značaj, dok je 33% bilo u potpunosti sigurno da je to slučaj. Nešto manji procenat je iznosio stav da roditeljskii status uglavnom nema uticaja, i on iznosi 20%, dok 5% ispitanika smatra da se on ne uzima kao merodavan prilikom zapošljavanja, a ovaj procentualni broj je jednak i kod ispitanika koji nemaju stav.

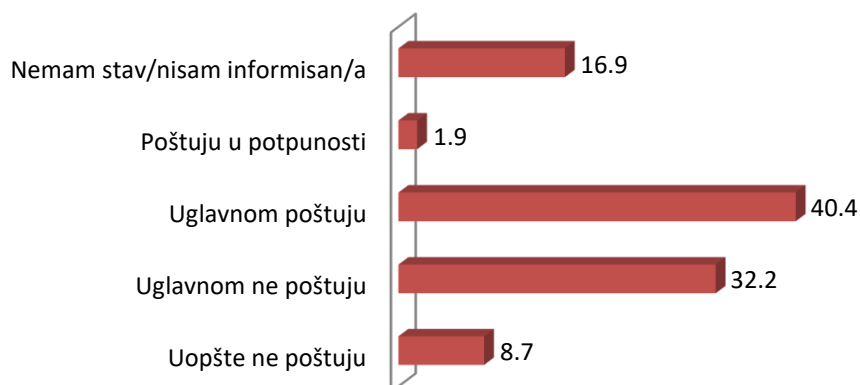
Prilikom zapošljavanja žena u Srbiji presudnu ulogu ima - roditeljski status

■ Uopšte nema ■ Uglavnom nema ■ Uglavnom ima
■ Veoma ima ■ Nemam stav

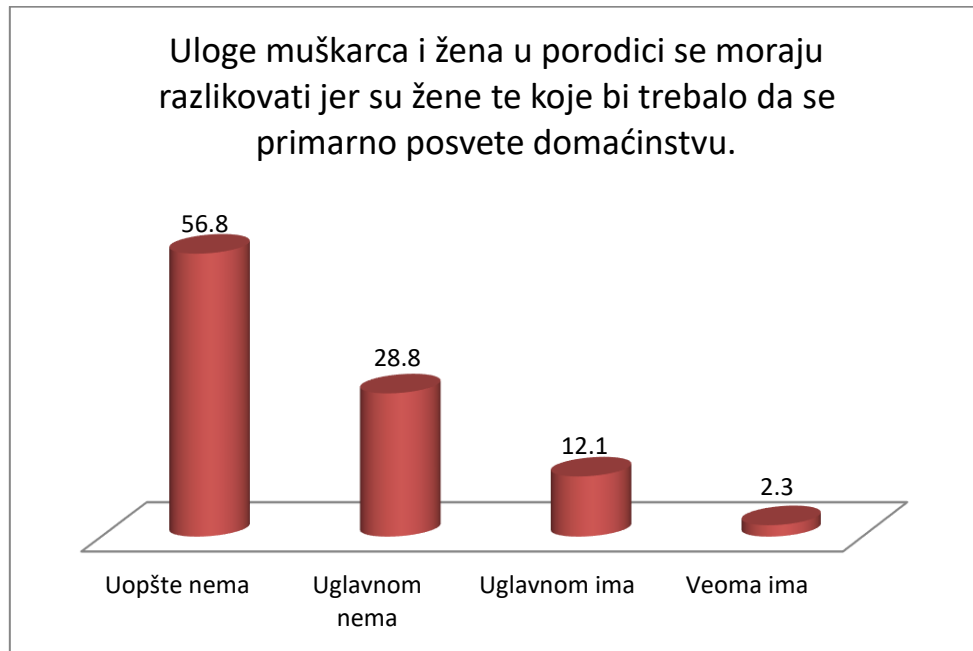

Na osnovu ovog grafikona, koji se odnosi na poslodavce, zaključujemo da **40,4% ispitanika ocenjuje da poslodavci poštuju Zakon o ravnopravnosti polova**, koji između ostalog podrazumeva i zdravstvenu zaštitu prilikom planiranja porodice; 32,2% ispitanika smatra da poslodavci uglavnom ne poštuju zakon; 16,9% ispitanika nema stav ili nije informisano; 8,7% smatra da se ovaj zakon uglavnom ne poštuje, dok 1,9% smatra da je ovaj zakon ispoštovan u potpunosti.

U kojoj meri poslodavci zaista poštuju Zakon o ravnopravnosti polova koji obuhvata između ostalog i zdravstvenu zaštitu u vezi sa planiranjem porodice?

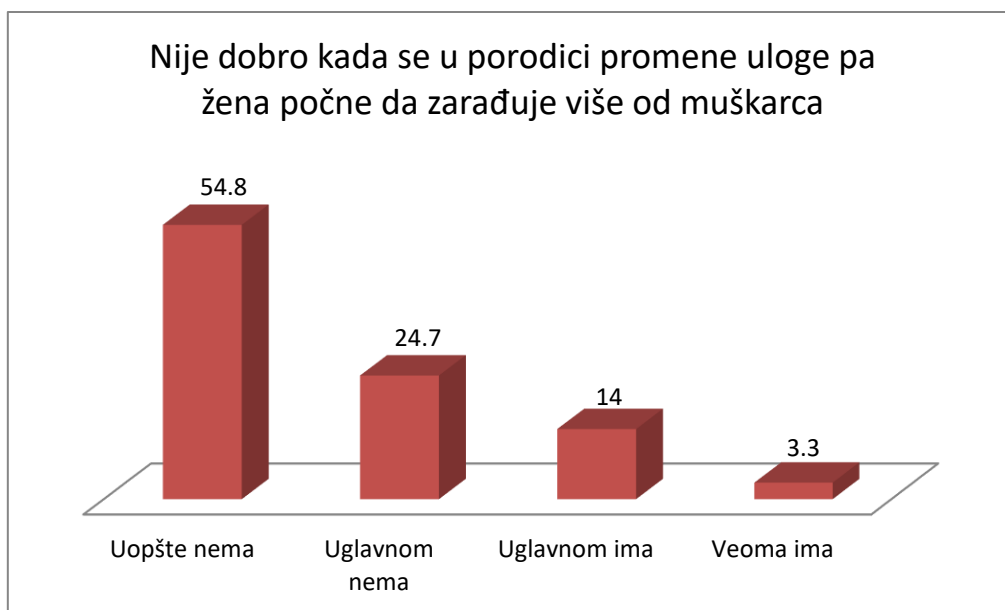
Prilikom anketiranja odgovori na pitanje da li se uloge muškaraca i žena moraju razlikovati, jer su žene te koje bi trebalo da se primarno posvete domaćinstvu, odgovori su sledeći: **56.8% ispitanika misli da uopšte nema razlike**, 28.8% da uglavnom nema razlike, 12.1% misli da uglavnom ima razlike, dok 2.3% ispitanika smatra da veoma ima razlike.

Na pitanje da li je muškarac taj koji bi morao zarađivati i prehranjivati porodicu dobili smo sledeće rezultate: **48.2% ispitanika smatra da muškarac uopšte nije taj koji bi morao zarađivati i prehranjivati porodicu**, 27.7% misli da uglavnom muškarac nije taj koji mora da zarađuje. Za razliku od njih 17.2% ispitanika misli da je muškarac taj koji uglavnom treba da zarađuje, dok 6.8% ispitanika tvrdi da je muškarac taj koji mora zarađivati i prehranjivati porodicu.

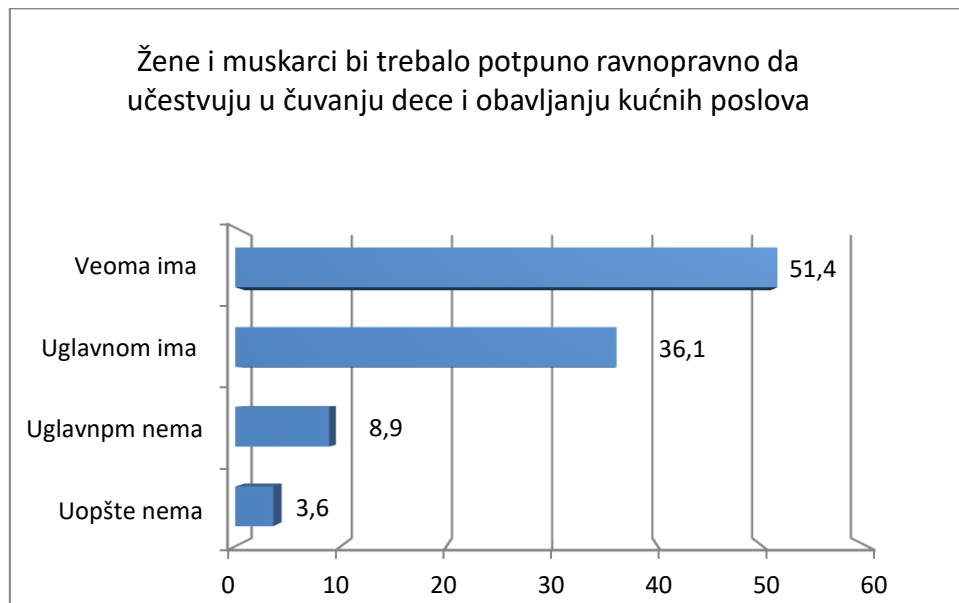

Na pitanje da li se menjaju uloge muškaraca i žena kada žene počnu više da zarađuju **54.8% ispitanika misli da se ništa ne menja**, 24.7% da se uglavnom ne menja, 14% tvrdi da se uglavnom menja, dok samo 3.3% ispitanih misli da se veoma menja.

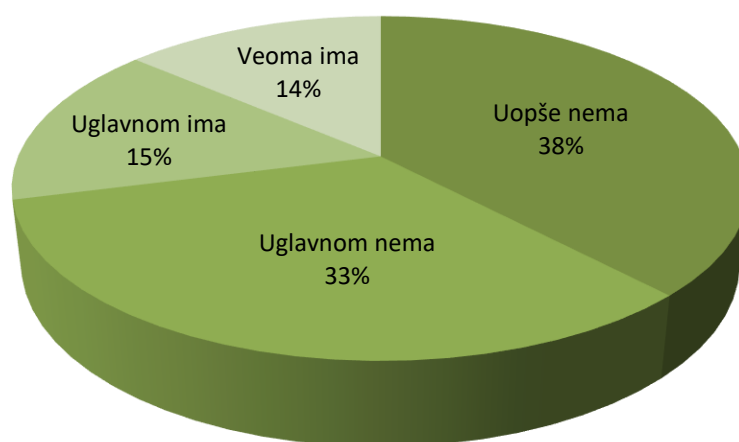
Prilikom istraživanja o ravnopravnosti između muškaraca i žena pri učestvovanju u čuvanju dece i obavljanju kućnih poslova došli smo do

podataka da **51,4 % ispitanika smatra da veoma ima ravnopravnosti**, 16,3 % smatra da uglavnom ima ravnopravnosti, a ostatak ispitanika misli da uglavnom ili uopšte nema ravnopravnosti između muškaraca i žena i da muškarac i žena moraju podjednako da čuvaju decu i obavljaju kućne poslove.

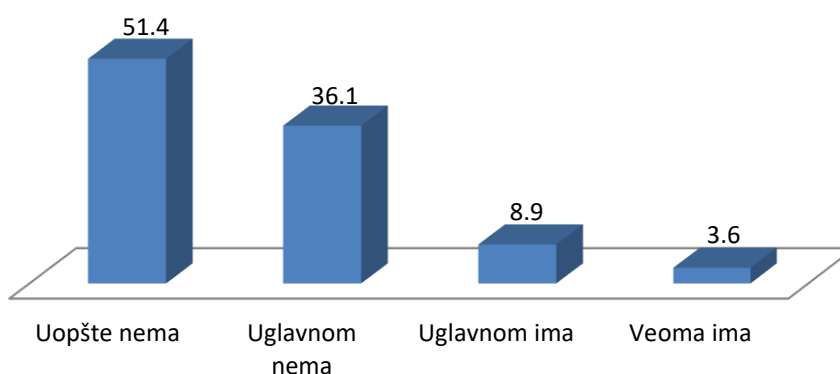
Na pitanje da li porodična i poslovna sfera kao dva najdominantnija područja ljudskog života isključuju jedna drugu, sprovodeći anketu došli smo do podataka da **38 % ispitanika smatra da uopšte ne isključuju jedna drugu**, 33 % ispitanika smatra da uglavnom ne isključuju dok 15 % ispitanika smatra da uglavnom isključuju. Važan podatak jeste i da 14 % ispitanika smatra da veoma isključuju jedna drugu.

Porodična i poslovna sfera, kao dva najdominantnija područja ljudskog života, isključuju jedna drugu

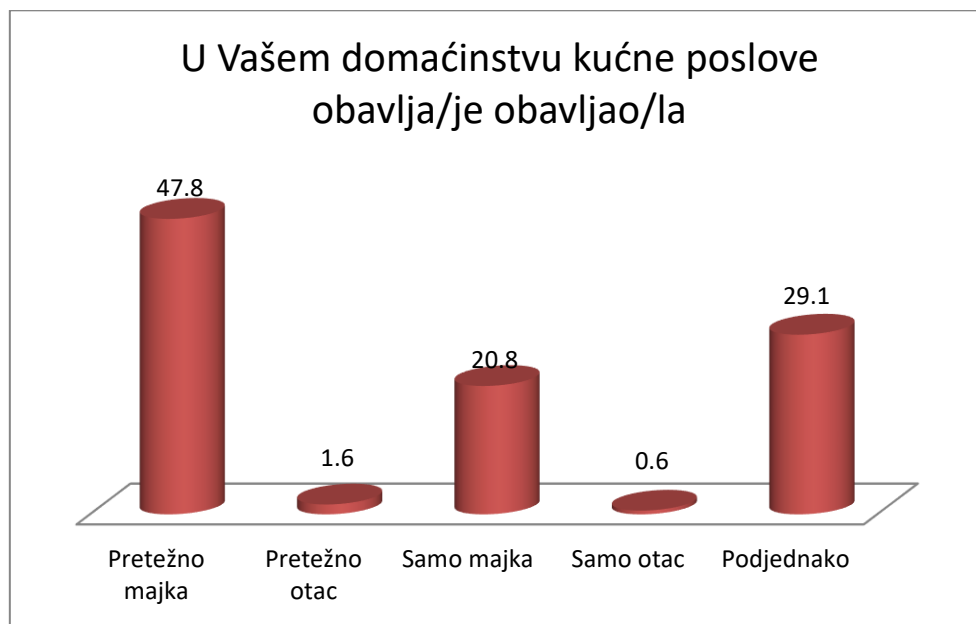

Prilikom istraživanja o ravnopravnosti između muškaraca i žena pri učestvovanju u čuvanju dece i obavljanju kućnih poslova došli smo do podataka da 51,4 % ispitanika smatra da veoma ima, 16,3 % da uglavnom ima ravnopravnosti a ostatak ispitanika misli da uglavnom ili uopšte nema ravnopravnosti između muškaraca i žena i da muškarac i žena moraju podjednako da čuvaju decu i obavljaju kućne poslove.

Žena i muškarci ne bi trebalo potpuno ravnopravno da učestvuju u čuvanju dece i obavljanju kućnih poslova

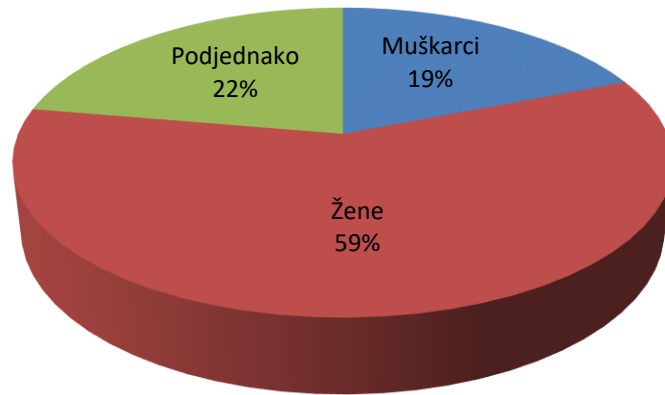

Ispitanike smo pitali ko u njihovom domaćinstvu obavlja kućne poslove. Rezultati pokazuju da to **rade pretežno majke 47,8%**, dok 29,1% ispitanika kaže da kućne poslove obavljaju podjednako i majka i otac. Zatim imamo podatak da u 20,8% slučajeva kućne poslove obavlja samo majka i 1,6% da ih obavlja pretežno otac i na kraju možemo videti da kućne poslove najmanje obavljaju samo očevi 0,6%.

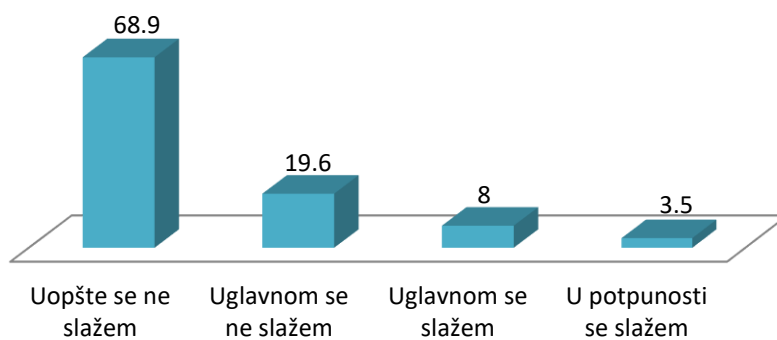
Sve veći izazov modernog života je kako uskladiti karijeru, društveni život i porodicu. Zato smo tražili od ispitanika da nam kažu da li misle da to bolje postižu žene, muškarci ili postižu podjednako. **Čak 59% njih misli da žene bolje usklađuju karijeru, društveni život i porodicu**, zatim imamo 22 % onih koji misle da to podjednako postižu i muškarci i žene i 19% ispitanika ima stav da muškarci bolje uspeavaju da se izbore sa ovim izazovom

Izazov modernog života je uskladiti karijeru, društveni život i porodicu. Generalno, šta mislite ko to bolje postiže?

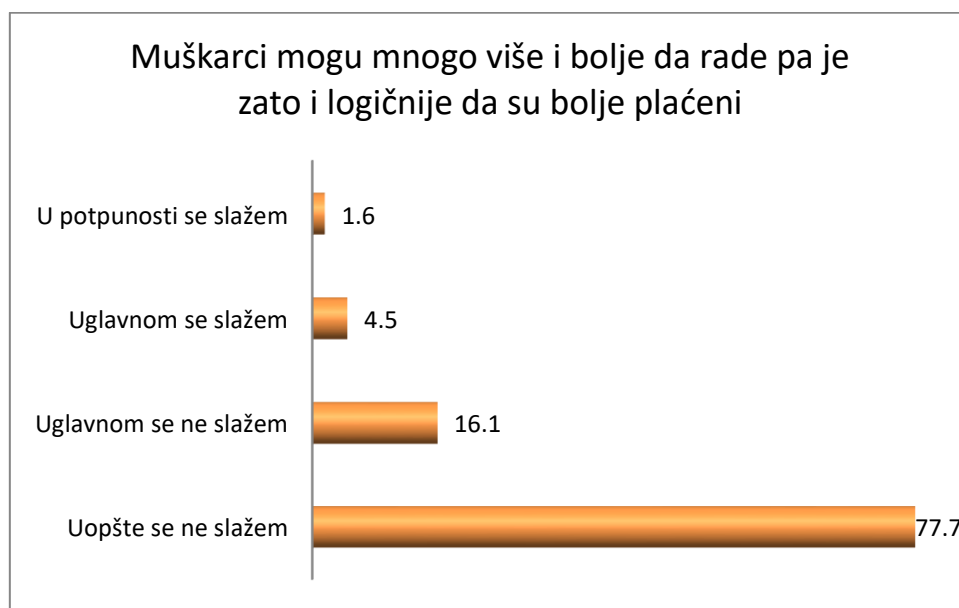

Ispitalivali smo koliko se ljudi slažu sa tim da muškarci treba da imaju prednost pri zapošljavanju u vreme nestašice posla u odnosu na žene. Rezultati pokazuju da se većina **uopšte ne slaže sa ovim stavom 68,9%** i da se 19,6% uglavnom ne slažu sa ovim. Sa druge strane 8% ispitanika se uglavnom slaže i 3,5% ispitanika se u potpunosti slaže sa stavom da muškarci treba da imaju prednost pri zapošljavanju.

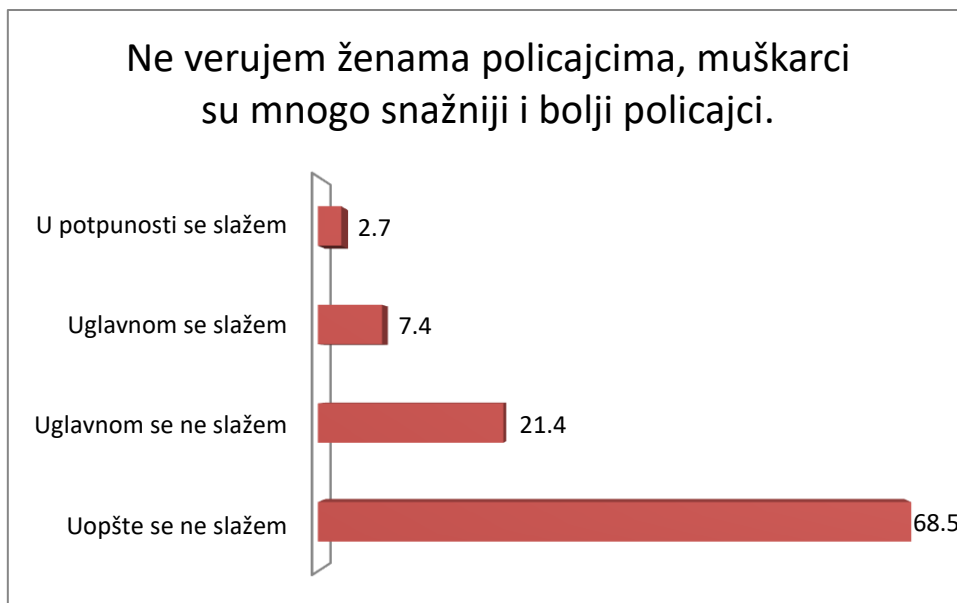
U vreme nestašice posla, muškarci treba da imaju prednost pri zapošljavanju u odnosu na žene.

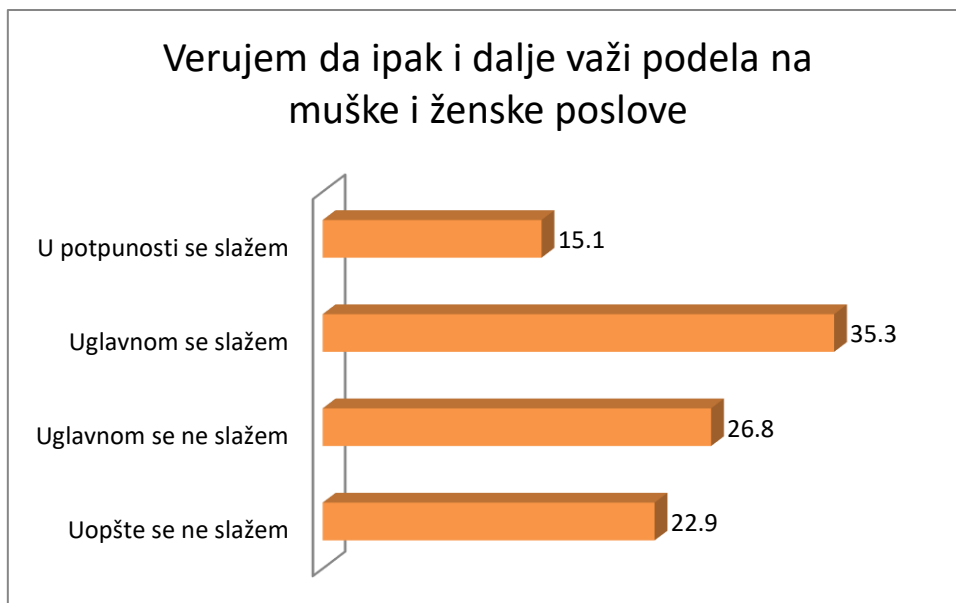
Kroz istoriju je opšte poznata činjenica duge i mukotrpne borbe samih žena za njihova prava i jednakosti sa muškarcima. Iako su se žene izborile za svoja prava i jednakosti u većini svetskih država su jednako tretirane. Lepo je znati da kod nas vlada duh jednakosti što je kroz anketu i pokazano na osnovu stava **77.7% ispitanika koji se uopšte ne slažu i 16.5% ispitanika koji se uglavnom ne slažu sa stavom da muškarci mogu mnogo više i bolje da rade,** pa je zato i logičnije da budu bolje plaćeni, 1.6% ispitanika se u potpunosti slažu i 4.5% ispitanika koji se uglavnom slažu, stoga ne poštuju i ne dele iste vrednosti.

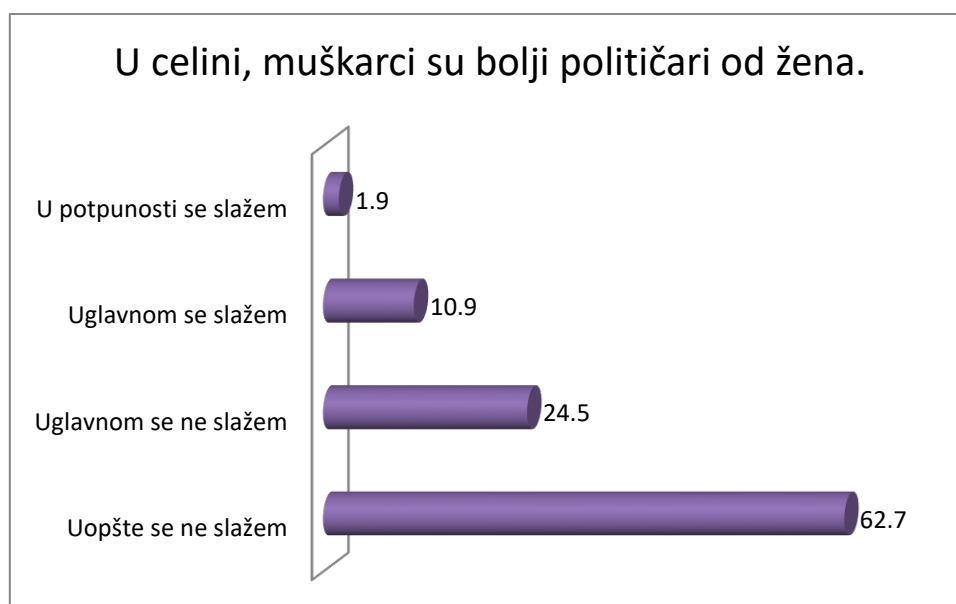
Kada je u pitanju stav dosta ljudi ne veruje ženama policajcima, muškarci su mnogo snažniji i bolji policajci, **68.5% ispitanika je reklo da se uopšte ne slaže sa tim,** 21.4% ispitanika da se uglavnom ne slaže, dok je 7.4% ispitanih reklo da se uglavnom slaže i 2.7% da se u potpunosti slaže. Uzimajući u obzir naš mentalitet i borbe kroz istoriju našeg naroda donekle je razumljivo zbog čega vlada duh da su muškarci spremniji da nas zaštite i odbrane.

Kada je reč o stavu da se i dalje veruje da važi podela na muške i ženske poslove, 22.9% ispitanika je reklo da se uopšte ne slaže, dok je 26.8% ispitanika reklo da se uopšte ne slaže, **35.3% ispitanih reklo je da se uglavnom slaže** i 15.1% da se u potpunosti slaže. Zbog velikog broja ljudi koji i dalje smatraju da postoji rodna podela po pitanju obavljanja poslova vode se brojne kampanje koje proklamuju rodnu ravnopravnost, a na nama kao pojedincima je da to poštujemo kako možda i sami ne bismo bili žrtve diskriminacije po tom pitanju.

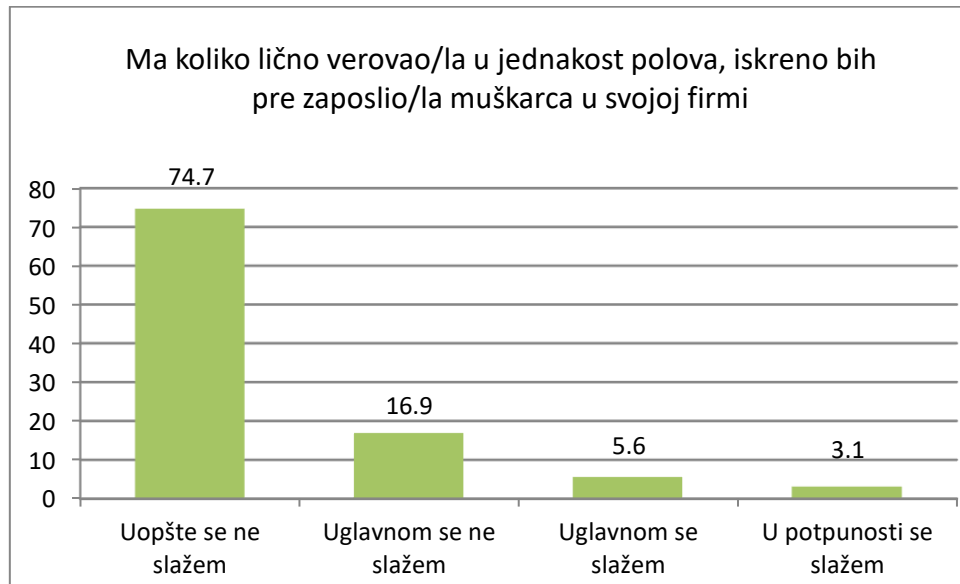

Na pitanje da li su muškarci bolji političari od žena podaci govore da se **62,7% ispitanika uopšte ne slaže sa time**, uglavnom se ne slažu 24,5% ispitanika, dok se 10,9% ispitanika uglavnom slaže, a 1,9% se u potpunosti slaže sa time da su muškarci bolji političari od žena.

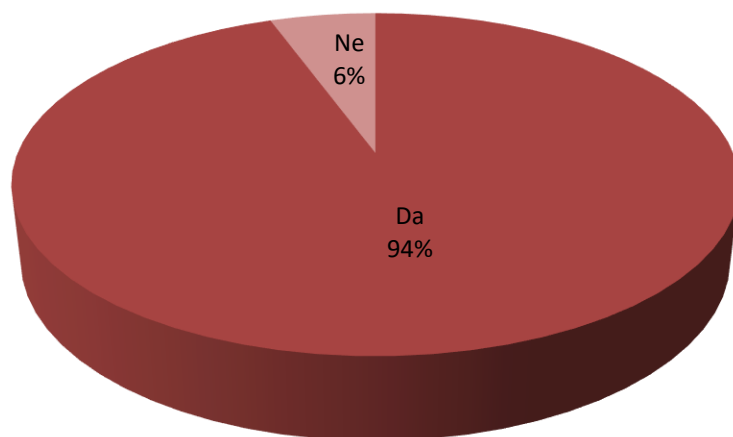
U istraživanju ma koliko lično verovali u jednakost polova, ljudi bi pre zaposlili muškarca u firmi, **skoro 3/4 ispitanika uopšte se ne slaže sa tom**

tvrdnjom, 16,9% uglavnom se ne slaže, dok se 5,6% uglavnom slaže i samo 3,1% ispitanika se u potpunosti slaže sa time da bi pre zaposlio muškarca nego ženu u svojoj firmi, koliko god da je za jednakost polova.

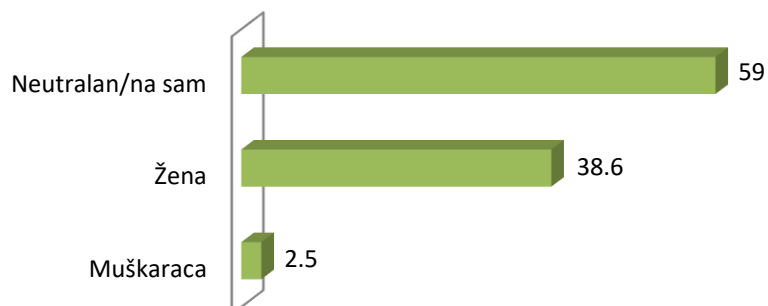
Srbija je danas jedna od mnogobrojnih zemalja gde su status žena i muškaraca jednaki. Uprkos svemu tome i dalje se sprovode mnoga istraživanja na temu da li su žene zapravo i prihvaćene kao jednake sa muškarcima i da li su njihova prava potpuno jednaka. Ispitali smo građane Srbije da li bi na predsedničkim izborima glasali za ženu. Iznenađujuće veliki broj ispitanika, **čak 94% reklo je da bi glasali za kandidata ženskog pola**, ali postoje i onih 6% koji ne bi glasalo za kandidata zato što je žensko.

Da li biste glasali za ženu na izborima za predsednika?

Što se tiče odgovora na pitanje da li je na vodećim pozicijama potrebno više muškaraca ili žena građani Srbije odgovorili su na sledeći način: najveći broj ispitanika, čak **59% bilo je mišljenja je da im je svejedno i da bi i muškarci kao i žene jednako dobro odgovarali**, 38,6% ispitanika misli da je na vodećim položajima potrebno više žena, dok je svega 2,5% bilo pri stavu da nam je potrebno više muškaraca. Na osnovu istraživanja možemo zaključiti da više od polovine građana ne pravi razliku između osoba koje su na vlasti na osnovu polova, dok postoji veći broj njih koji smatraju da treba uvesti neke promene.

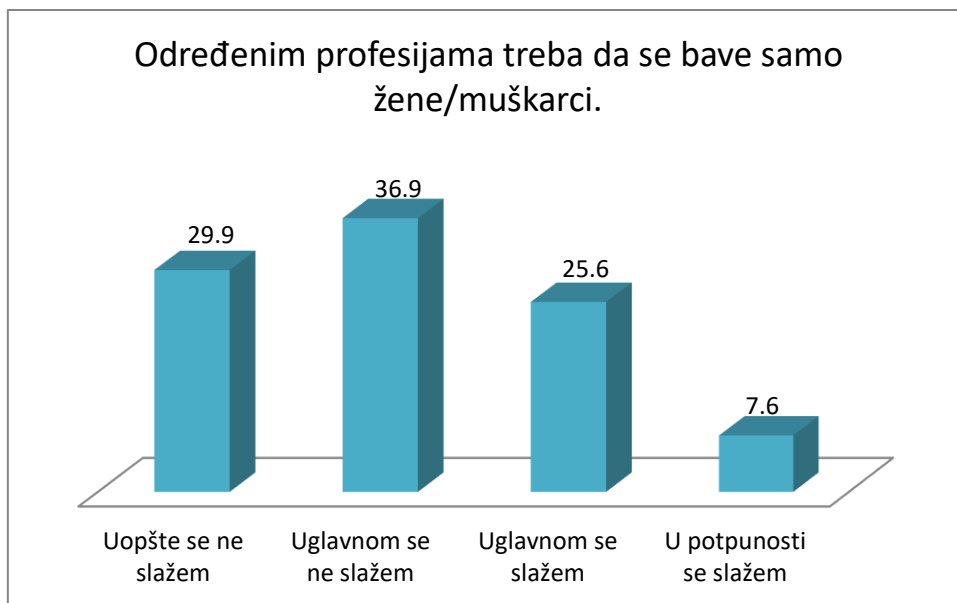
Na vodećim pozicijama potrebno nam je više?

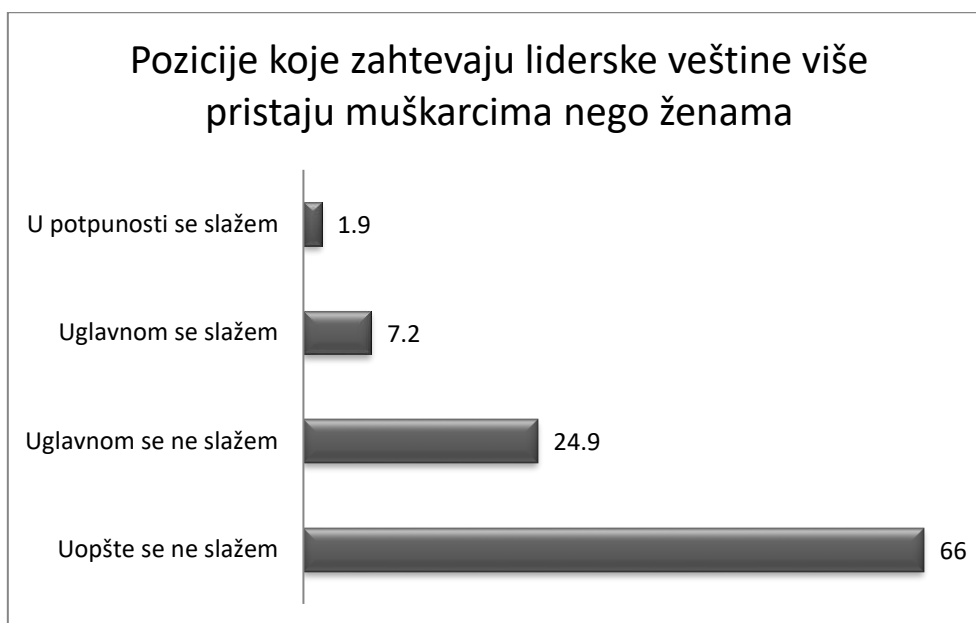
Kada govorimo o uticaju koje žene ostvaruju sa vodećih pozicija u odnosu na uticaj muškaraca na istim pozicijama, **50% ispitanika je reklo da je uticaj žena u odnosu na uticaj muškaraca na istim pozicijama manji**, 39% je reklo da je jednak uticaj, doke je 11% reklo da je uticaj žena u odnosu na muškarce veći. Prema ovome možemo da zaključimo da je uticaj koji žene danas ostvaruju na vodećim pozicijama u odnosu na uticaj muškaraca na istim uglavnom manji.

Što se tiče pitanja da li određenim profesijama treba da se bave samo žene/muškarci, dobili smo odgovor da se 36,9% ispitanika uglavnom ne slaže, 29,9% se uopšte ne slaže, 25,6% se uglavnom slaže da određenim profesijama treba da se bave samo žene/muškarci, dok se u potpunosti slaže 7,6% ispitanika.

Što se tiče podataka prikupljenih tokom istraživanja **66% ispitanika se uopšte ne slaže sa tvrdnjom da leaderske veštine više pristaju muškarcima nego ženama**, 24,9% se uglavnom ne slaže sa tvrdnjom, dok se 7,2% uglavnom slaže, a 1,9% se u potpunosti slaže da pozicije koje zahtevaju leaderske veštine više pristaju muškarcima nego ženama.

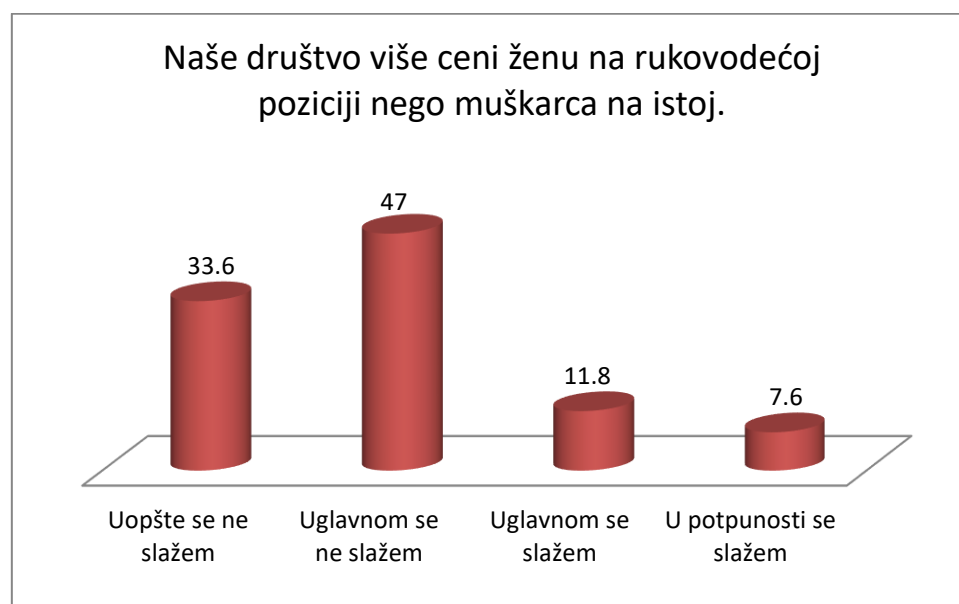

Stav da naše društvo više ceni muškarca na rukovodećoj poziciji nego ženu na istoj, **uglavnom se slaže 46,6% ispitanika**, 31,5% se u potpunosti slaže, dok se

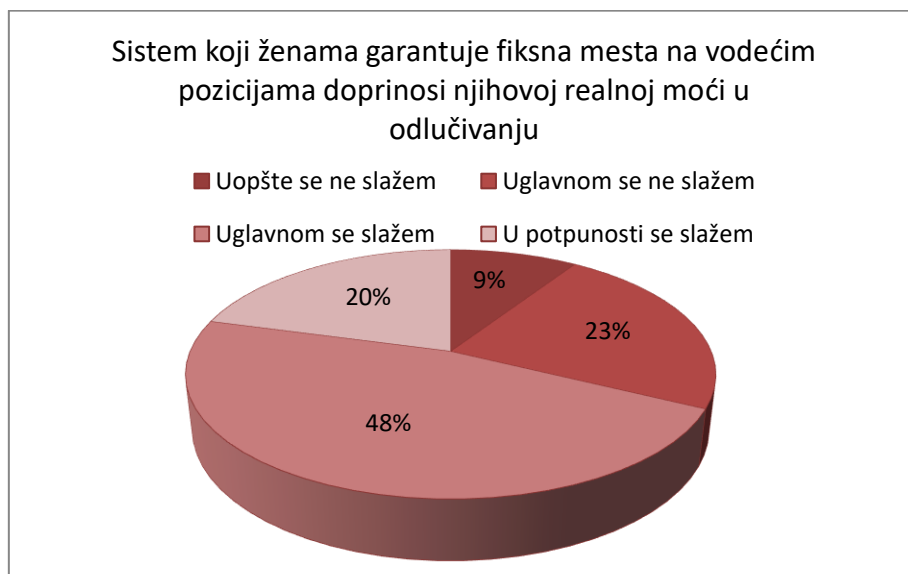
uglavnom ne slaže 14,4%, a uopšte se ne slaže 7,4% ispitanika da naše društvo više ceni muškarce na rukovodećoj poziciji nego žene na istoj.

U istraživanju, naše društvo više ceni ženu na rukovodećoj poziciji nego muškarca na istoj, podaci pokazuju da je 47% ispitanika odgovorilo da se uglavnom ne slaže, 33,6% je odgovorilo da se uopšte ne slaže, uglavom se slažem, odgovorilo je 11,8% ispitanika, dok je 7,6% ispitanika odgovorilo da se u potpunosti slaže da naše društvo više ceni žene na rukovodećoj poziciji nego muškarca na istoj.

Što se tiče sistema koji ženama garantuje fiksna mesta na vodećim pozicijama doprinosi njihovoj realnoj moći u odlučivanju, **većina ispitanika je odgovorila da se uglavnom slaže 48%**, uglavnom se ne slažem, odgovorilo je 23% ispitanika, 20% je odgovorilo da se u potpunosti slaže, dok je 9% ispitanika odgovorilo da se uopšte ne slaže da sistem ženama garantuje fiksna mesta na vodećim pozicijama.

Na pitanje, ženama nije pruženo dovoljno prilike kako bi dokazale da su sposobne za rad na izvršnim pozicijama, **47% ispitanika je odgovorilo da se uglavnom slaže**, 33,6% je odgovorilo da se u potpunosti slaže, uglavnom se ne slažem, odgovorilo je 11,8% ispitanika, dok je 7,6% odgovorilo da se uopšte ne slaže da ženama nije pruženo dovoljno prilike kako bi dokazale da su radno sposobne za rad na izvršnim pozicijama.

Zaključak

U ovom istraživanju, težili smo ka tome da prikupimo informacije i stvorimo uvid o stavovima građana na temu koja je vezana za zastupljenost žena na značajnim društvenim položajima u Srbiji.

Iako je u našoj zemlji donet Zakon o ravnopravnosti polova, postavlja se pitanje koliko je njegovo stupanje na snagu zaista promenilo situaciju i uticalo na to da žene i muškarce smatramo ravnopravnim.

Neke od prikupljenih informacija nam govore da ako pitamo muškarce, bitnu ulogu prilikom zapošljavanja žena igraju stručna kvalifikacija i radno iskustvo, fizički izgled, kao i bračni i roditeljski status. Takođe, ako govorimo o mobingu, većina smatra da su žene podložnije istom. Među ispitanicima vlada mišljenje da ženama nije pruženo dovoljno prilika da pokažu svoje umeće i sposobnosti na liderskim pozicijama i da je upravo to razlog veće zastupljenosti muškaraca na istim.

Međutim, postoje i podaci koji nam govore o tome da zapravo nisu žene te koje su stigmatizovane u pojedinim oblastima, već da su to muškarci. Ženama pripadaju uloge u obavljanju mnogih poslova, dok muškarcima ostaje da se bave nekim fizički težim poslovima pa samim tim oni u pojedinim temama postaju ugroženija grupa, nasuprot ženama.

Naime, ovim istraživanjem smo došli do konkretnih podataka koji zapravo ne pokazuju toliko loše rezultate. Činjenica je da na mnogim segmentima mora da se radi, menja i unapređuje uloga i položaj žena, kako bi se postigla totalna ravnopravnost. To je ono na čemu treba raditi u narednom period i ka čemu treba težiti kako bi postigli da nam društvo bude ravnopravno.